

Bundel – Informatieavond van 6 juni 2023

- 1 Opening
19:00 uur
- 2 Wijkgericht werken
19:00 – 20:30 uur
Weth. Van Leusden
Mw. T. Huizinga
Dhr. T. Dragstra

Raadsinformatiebrief Evaluatie Wijkgericht werken.pdf
Evaluatienotitie Wijkgericht werken.pdf
Stappenplan Doorontwikkeling Wijkgericht werken.pdf
- 3 Omgevingswet (Programmaplan Ow 2023, s.v.z. implementatie)
20:30 – 22:00 uur
Weth. Van Dijk
Mw. Rompen
Dhr. Wilms van Kersbergen
Dhr. Marcel Ohlenforst

Het programma ziet als volgt uit:
- Terugblik
- Omgevingswet: doelstellingen
- Stand van zaken
- Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
- Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)
- Omgevingsvisie
- Verordeningen
- Vooruitblik en raadsplanning
Raadsbijeenkomst_Brunssum_6juli2023.pptx
Instructie_Omgevingsloket_DSO.docx
Minimale acties omgevingswet v6.pdf
- 4 Sluiting
22:00 uur

Gemeenteraad Brunssum
t.a.v. de leden van de raad
Postbus 250
6440 AG Brunssum

Datum 24 mei 2023

Onderwerp Evaluatie Wijkgericht werken

Geachte leden van de raad,

De afgelopen jaren zijn er veel ontwikkelingen in en rondom het Wijkgericht werken geweest. Om deze ontwikkelingen in beeld te brengen, van ervaringen te leren en tot een gedragen doorontwikkeling te komen, zijn voor het college de redenen om tot deze evaluatie uit te voeren en aan u voor te leggen. Deze evaluatienotitie en het stappenplan zijn de basis voor deze doorontwikkeling en worden tijdens een raadsinformatieavond op 6 juni 2023 met u besproken.

Wijkgericht werken

‘Dichterbij de inwoner komen’, dat is de kern van Wijkgericht werken.

De gemeente Brunssum wil samen met haar inwoners en samenwerkingspartners de sociale cohesie en de leefbaarheid in haar wijken versterken. Het doel is de toegang tot gemeentelijke dienstverlening en ondersteuning in de komende jaren stap voor stap structureel te verbeteren. Dit sluit aan bij de manier van werken die we voor ogen hebben. Immers met het wijkgericht werken betrekken wij inwoners, voor wie er geen of beperkt perspectief op werk is, om activiteiten voor de wijk te doen. Het creëren van eigen waarde en publieke waarde voor de wijk staan hierin voorop.

Hoe richten we dat, samen met onze maatschappelijke partners, buurtnetwerken en onze eigen ambtelijke organisatie, het beste in. Waarin ieders rol en verantwoordelijkheden helder zijn. Dat zijn de uitdagingen van de doorontwikkeling van Wijkgericht werken.

Vragen

Tijdens de raadsinformatieavond van 6 juni kijken we terug op de afgelopen periode van Wijkgericht werken. U wordt als raadslid geïnformeerd over de ontwikkelingen en heeft de gelegenheid om vragen te stellen aan ervaringsdeskundigen.

Na de terugblik is het tijd om vooruit te kijken. Graag horen wij uw mening over onder andere de volgende vragen:

- Welke stappen gaan we zetten in de doorontwikkeling van Wijkgericht werken?
- Wat zijn daarin de uitdagingen?
- Welke keuzes moeten gemaakt worden?

Telefoon
(045) 527 85 55
E-mail
gemeente@brunssum.nl
Website
www.brunssum.nl

Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Bezoekadres
Lindeplein 1
6444 AT Brunssum

Bankgegevens
IBAN NL68BNGH0285001523
t.n.v. Gemeente Brunssum
KVK-nummer
14129999

Conclusies

Hieronder de conclusies van de evaluatie.

1. De dragende structuur staat er voor een groot deel. Echter participatie is nog te weinig tot stand gekomen. Enerzijds heeft dit met werken vanuit een visie te maken en anderzijds met het ontbreken van een heldere structuur en werkproces, dit was allebei ook onderdeel van het leerproces. Verder speelt het ontbreken van een werkleider en projectleider een rol (capaciteit en kwaliteit).
2. De buurtnetwerken hebben soms nog moeite hun rol goed te pakken. Voor inwoners is het niet goed duidelijk wat hun rol is. De voorzitters verhogen de frequentie van hun overleg. De voorzitters zouden geholpen kunnen worden om hun rol als voorzitter goed vorm te geven.
3. Een plek, zoals het Noorderhuis, in de wijk waar burgers en professionals elkaar ontmoeten en van waaruit activiteiten / werkzaamheden plaats kunnen vinden is van toegevoegde waarde. Op dit moment ligt er in Brunssum Oost geen noodzaak om een "Oosterhuis" te realiseren omdat de Hoeskamer van Weller en het Hammerhoes beschikbaar zijn en de wijkmanager de wijk in gaat.
4. Maatschappelijke partners participeren in de wijk en nemen zelfs activiteiten over.
5. De positie van Samen aan Zet is nog niet geborgd.
6. Onderzoeken van verdere ontwikkeling van samenwerking van onder andere CMWW en Samenkracht.
7. De pilot vrijwilligerscentrale in Oost wordt geëvalueerd en al dan niet voortgezet en doorontwikkeld voor Brunssum Oost.
8. Vanwege een slecht energielabel van het Noorderhuis is de vraag hoe we met het Noorderhuis verder gaan.
9. Wijkmanagers ontvangen veel signalen van inwoners, professionals en maatschappelijke partners. Dit biedt kansen om als organisatie te leren en te verbeteren.
10. Het profiel van de wijkmanager verandert qua aard en qua gevraagde competenties.

De aanbevelingen

De evaluatie heeft tot de volgende aanbevelingen geleid.

1. Om tot participatie te komen is het van belang een visie, structuur en werkwijze te ontwikkelen en te implementeren.
2. Ondersteun de voorzitters van de buurtnetwerken in hun rol bijvoorbeeld door middel van training en/of coaching.
3. Neem een besluit over het voortbestaan van het Noorderhuis. Idealiter blijft het open en lossen we het duurzaamheidsvraagstuk (energieverbruik) zodanig op dat het ook maatschappelijk verantwoord is om open te blijven. Gedacht wordt aan Noorderhuis als voorbeeldproject te verduurzamen of sluiting en aansluiting elders zoeken.
4. Voor de wijk Brunssum Oost hoeft er vooralsnog niet naar andere een locatie gezocht te worden. Dit in afwachting van plan van aanpak wijkmanager in samenspraak met Weller.
5. Werk een methodiek uit waarbij de signalen die wijkmanagers ontvangen, op een constructieve en methodische manier hun plek krijgen in onze beleidscyclus waardoor we een manier hebben om te leren, te veranderen, en bij te stellen.

6. Werk met inwoners, maatschappelijke partners en professionals aan een lange termijnplan (top 5) waarbij er zichtbaar verbetering optreedt voor de wijk op sociaal, maatschappelijk, economisch gebied.
7. Onderzoeken hoe de samenwerking met maatschappelijke partners verder te ontwikkelen.
8. Stel met betrekking tot HR 21 zo nodig het profiel van de wijkmanager bij.
9. Informeer de raad via een Informatiebrief over deze evaluatie en bespreek de vervolgstappen bij een raadsinformatiebijeenkomst.
10. Richt de governance voor Wijkgericht werken in met projectleider en stuurgroep.

Hoe nu verder?

Bovenstaande conclusies en aanbevelingen die uit de evaluatie naar voren zijn gekomen, worden tijdens de raadsinformatieavond van 6 juni met de raad besproken. Op basis van het stappenplan en het antwoord op de vragen wordt vervolgens gekeken hoe de doorontwikkeling van Wijkgericht werken er precies uit gaat zien.

De conclusies en aanbevelingen alsmede de richting die u als raad tijdens de bespreking van het stappenplan over de doorontwikkeling meegeeft, worden in de komende periode uitgewerkt en geïmplementeerd. U wordt op de hoogte gehouden van deze ontwikkelingen.

Wij hopen hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,

burgemeester

secretaris

Wijkgericht werken Brunssum

Evaluatie en stand van zaken

Inhoudsopgave

Evaluatie en stand van zaken Wijkgericht werken.....	4
Hoofdstuk 1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding	4
1.2. Inhoud Evaluatie	5
1.3. Leeswijzer.....	5
Hoofdstuk 2. Totstandkoming.....	5
2.1. Inleiding.....	5
2.2. Strategisch plan	6
2.3. Collegebesluit 18 februari 2020	6
2.4. Raadsbesluit 21 december 2021	7
2.5. Coalitieakkoord 2022-2026, toezeggingen en aangenomen moties.....	8
2.6. Uitvoeringsprogramma college B&W 2022-2026	9
Hoofdstuk 3. Uitgangspunten Wijkgericht Werken	9
3.1. Inleiding.....	9
3.2. Definitie Wijkgericht werken.....	9
3.3. Dragende werkstructuur	10
3.4. Locaties (Noorderhuis en Hoeskamer).....	11
3.5. Werkwijze	11
3.6. Wijkgerichte dienstverlening	11
3.7. Rol wijkmanagers	12
Hoofdstuk 4. Organisatie	13
4.1. Inleiding.....	13
4.2. Organisatieontwikkeling	13
4.3. Inzet wijkmanagers.....	13
4.4. Gebouwenbeheer.....	13
Hoofdstuk 5. Ervaringen en input	14
5.1. Inleiding	14
5.2. Klantonderzoek Noorderhuis.....	14
5.4. Evaluatie Buurtnetwerken	15
5.5. Samen aan Zet	16
5.6. SMO-raad	16
Hoofdstuk 6. Ontwikkelingen	17
6.1. Inleiding.....	17
6.2. Betere Buren	17
6.3. Ontwikkelingen vanuit maatschappelijke partners	17
6.4. Corona-, Oekraïne en energiecrisis.....	18

Hoofdstuk 7. Conclusies en aanbevelingen	18
7.1. Inleiding.....	18
7.2. Conclusies.....	18
7.3. Aanbevelingen	19
Hoofdstuk 8. Bijlagen.....	19
Bijlage 1 Klantonderzoek.....	19
Bijlage 2 Activiteiten Noorderhuis	47

Evaluatie en stand van zaken Wijkgericht werken

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1. Aanleiding

De afgelopen jaren zijn er veel ontwikkelingen in en rondom het Wijkgericht werken geweest. Om deze ontwikkelingen in beeld te brengen, van ervaringen te leren en tot een gedragen doorontwikkeling te komen, zijn voor het college de redenen geweest om deze evaluatie uit te voeren en aan u voor te leggen.

‘Dichterbij de inwoner komen’, dat is de kern van Wijkgericht werken.

De gemeente Brunssum wil samen met haar inwoners en samenwerkingspartners de sociale cohesie en de leefbaarheid in haar wijken versterken. Het doel is de toegang tot gemeentelijke dienstverlening en ondersteuning in de komende jaren stap voor stap structureel te verbeteren. Dit sluit aan bij de manier van werken die we voor ogen hebben. Immers met het wijkgericht werken betrekken wij inwoners, voor wie er geen of beperkt perspectief op werk is, om activiteiten voor de wijk te doen. Het creëren van eigen waarde en publieke waarde voor de wijk staan hierin voorop.

Hoe richten we dat, samen met onze maatschappelijke partners, buurtnetwerken en onze eigen ambtelijke organisatie, het beste in. Waarin ieders rol en verantwoordelijkheden helder zijn.

Dat zijn de uitdagingen van de doorontwikkeling van Wijkgericht werken.

Samen met u gaan we hiermee aan de slag.

1.2. Inhoud Evaluatie

In deze notitie wordt het Wijkgericht werken gedurende de afgelopen jaren geëvalueerd en wordt de huidige stand van zaken in beeld gebracht.

Meer specifiek reflecteren we in deze notitie op de volgende onderdelen van Wijkgericht werken: het raadsbesluit van 21 december 2021, de voortgang van het Noorderhuis, de start van de dragende werkstructuur in Brunssum Oost en de ontwikkelingen waar we in de afgelopen periode mee te maken hebben gekregen.

Deze notitie is het uitgangspunt om met de doorontwikkeling van Wijkgericht werken aan de slag te gaan. Op dinsdag 6 juni 2023 vindt hierover een raadsinformatiebijeenkomst plaats om samen met de gemeenteraad naar de vervolgstappen te kijken. De keuzes in deze vervolgstappen vormen de basis voor de verdere doorontwikkeling.

1.3. Leeswijzer

Om te beginnen wordt u in hoofdstuk 2 meegenomen in de totstandkoming van Wijkgericht werken. Tot welke uitgangspunten dit heeft geleid komt in hoofdstuk 3 aan bod, zoals de definitie van Wijkgericht werken, de dragende werkstructuur en werkwijze. Hoe de organisatie, personeel en gebouwen op toegerust zijn wordt in hoofdstuk 4 beschreven. In hoofdstuk 5 wordt u meegenomen in de ervaringen van onder andere inwoners, wijkmanagers en buurtnetwerken. De ontwikkelingen vanuit Betere Buren, maatschappelijke partners maar ook andere ontwikkelingen zoals de Corona-, Oekraïne en energiecrisis komen in hoofdstuk 6 aan bod. Tot slot presenteren wij u de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie.

Hoofdstuk 2. Totstandkoming

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt in beeld gebracht hoe Wijkgericht werken zich in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. In een terugblik nemen we u mee in de beslissingen in de afgelopen jaren genomen zijn. Deze hebben we voor u op een rij gezet, aangezien dit relevant is voor het perspectief bij de evaluatie en bij de keuzes voor de doorontwikkeling van Wijkgericht werken die samen met u gaan maken.

Gestart wordt met het strategisch plan 'Doorontwikkeling naar een integraal wijkbedrijf Brunssum (het startpunt van de pilot Noorderhuis), vervolgens passeert het collegebesluit van 18 februari 2020 om de pilot te bekrachtigen de revue, het raadsbesluit van 21 december 2021 met een bijsturing op wijkgericht werken komt vervolgens in paragraaf 2.4. aan bod, in paragraaf 2.5. is uitgewerkt wat in het coalitieakkoord over wijkgericht werken afgesproken is evenals toezeggingen en moties en afsluitend het uitvoeringsprogramma 2022-2026 van het college.

2.2. Strategisch plan

Het strategisch plan 'Doorontwikkeling naar een integraal wijkbedrijf Brunssum' is in 2020 het uitgangspunt om van start te gaan met de pilot Noorderhuis. Het college heeft ervoor gekozen om voor de eerste tranche regiodeal gekozen te starten in de wijk waar de behoefte aan ondersteuning het grootst is en is zo op Brunssum Noord als pilotwijk uitgekomen (op basis van de stapelingsmonitor Sociaal Domein¹ van de VNG en het overzicht arbeidsfitheid² per wijk van ISD BOL).

Doelstellingen

In het strategisch plan waren de volgende doelstellingen voor de pilot geformuleerd:

1. Organiseren of faciliteren van activiteiten met publieke waarde in de wijk die:
 - a. aansluiten bij de behoeften in die wijk;
 - b. aansluiten bij de ontwikkelbehoefte van de doelgroep Participatiewet en;
 - c. die inwoners in de wijk naar vermogen laten participeren en ontwikkelen.
2. Passend (gemeentelijk) werk beschikbaar stellen voor de doelgroep (WSW en Participatiewet, waaronder nieuw beschut).
3. Kwalitatief goede uitvoering van de opdrachten.

Activiteiten

Bij de activiteiten met publieke waarde ligt de focus op het aanleren van basale werknemersvaardigheden binnen basale activiteiten. De ontwikkeling van de participant moet centraal staan bij het organiseren van laagdrempelige en betekenisvolle werkzaamheden, waarmee een zo groot mogelijke publieke waarde genereerd wordt.

Passend werk voor de doelgroep, waarin participanten de kans krijgen om onder aangepaste omstandigheden (betaald) te werken zodat uiteindelijk duurzame uitstroom mogelijk is. Onderdeel van het onderzoek in de pilot is of het gewenst en mogelijk is om participanten een tijdelijke betaalde baan binnen het wijkbedrijf aan te bieden, met in acht name of er ook (vacature)ruimte binnen het wijkbedrijf is en het tijdelijk werk betreft.

In de pilot wordt ook onderzocht of het gewenst en mogelijk is om in het wijkbedrijf een onderdeel leer-werk in te richten, waarbij het leer-werkgedeelte dan als flexibele schil van het wijkbedrijf dient.

¹ Bijlage 1 van het Strategisch plan

² Bijlage 2 van het Strategisch plan

2.3. Collegebesluit 18 februari 2020

Het college heeft op 18 februari 2020 het besluit genomen om te starten met de pilot wijkbedrijf Brunssum in de wijk Noord. De opdracht was om een dragende werkstructuur (zie paragraaf 3.2) middels een wijkbedrijf te realiseren van waaruit activiteiten voor de wijk georganiseerd en gefaciliteerd konden worden. Het eerste wijkbedrijf Noorderhuis is per 1 juli 2020 operationeel.

In het collegebesluit heeft het college indertijd de volgende uitvoeringsdoelen vastgesteld:

1. Realiseren van een dragende werkstructuur in de wijk (middels een wijkbedrijf) van waaruit activiteiten voor de wijk georganiseerd of gefaciliteerd worden, waarbij de activiteiten:
 - Aansluiten bij de behoeften van de inwoners in die wijk;
 - Aansluiten bij de ontwikkelbehoefte van de doelgroep Participatiewet en
 - Inwoners in de wijk naar vermogen laten participeren en ontwikkelen.
2. In de pilot stellen we ons tot doel om te ervaren:
 - Wat passende activiteiten zijn;
 - Hoe we hier het beste vorm aan kunnen geven;
 - Hoe 'de wijk' zijn wijkplan kan maken en
 - Welke governance en financieringsmodel het beste bij de aanpak past.

2.4. Raadsbesluit 21 december 2021

De kern van het raadsbesluit in de december 2021 had betrekking op de visie op wijkgericht werken en het realiseren van een dragende werkstructuur, middels een wijkbedrijf, van waaruit activiteiten voor de wijk georganiseerd of gefaciliteerd worden. De activiteiten moeten aansluiten bij de behoefte van inwoners in de wijk en de ontwikkelbehoefte van de doelgroep Participatiewerk.

De gemeenteraad nam daartoe de volgende besluiten:

1. De pilotfase, met het Noorderhuis in De Gasperistraat 3, af te ronden en deze aanpak structureel voort te zetten, onder voorbehoud van een positief besluit adviesaanvraag OR;
2. Met ingang van 1 januari 2022 te starten met de voorbereidingen om de wijkgerichte dienstverlening uit te breiden naar een 2de wijk en voor zover de implementatie dit toelaat ieder volgend half jaar te starten met een volgende wijk, zodat ultimo eind 2024 de aanpak in alle wijken van Brunssum is verankerd;
3. Het financieel overzicht vast te stellen en daarmee voor een periode van 3 jaar ieder jaar € 159.000,- uit de algemene reserve te halen;
4. De wijkgerichte dienstverlening is als werkwijze het uitgangspunt voor geheel Brunssum.

Ten aanzien van deze besluiten kunnen wij kort samengevat stellen dat:

Ad 1. De adviesaanvraag nog niet beantwoord is. De OR overweegt positief advies te geven óf de aanvraag aan te houden tot na deze evaluatie.

Ad 2. Sinds 24 maart 2022 de wijkmanager spreekuur in de Hoeskamer (Weller) houdt. In juli is de vacature wijkmanager voor de wijk Oost ingevuld. De wijkmanager heeft de eerste 4 maanden gebruikt om in te werken, de wijk te leren kennen, de inwoners en de maatschappelijke partners.

Ad 3. Het bedrag € 296.000 (zie programmabegroting 2023) is als volgt opgebouwd.

Budget 2023	€ 125.000,-
Bij-raming Raadsbesluit december 2021	€ 159.000,-

Omboeking Wijksteunpunt Noord	€ 12.000,-
Totaal	€ 296.000,-

Einde boekjaar is er sprake van onderuitputting omdat de rol van projectleider, en werkleider vanaf 1 juli 2022, niet werd ingevuld. De functionaris die de rol van projectleider waarnam, kon sinds maart deze rol niet vervullen i.v.m. zijn verantwoordelijkheden als locosecretaris. De personeelskosten 3de wijkmanager zijn geboekt 0430000/productnummer.

Het financiële resultaat ziet u bij de jaarrekening.

Ad 4. De wijkgerichte dienstverlening ontwikkelt zich verder. Op uitvoeringsniveau vinden er veel goede dingen plaats. Echter op het niveau van “dragende werkstructuur” (opdat inwoners participeren en ontwikkelen) en op organisatieniveau (processen inrichten, cultuuraspecten) zijn er nog stappen te zetten, waarover in het vervolg van deze evaluatienotitie, meer.

2.5. Coalitieakkoord 2022-2026, toezeggingen en aangenomen moties

Coalitieakkoord

Wijkgericht werken is een van de opgaven in het coalitieakkoord. In de periode 2022-2026 gaan we op de ingeslagen weg van het wijkgerichte werken, waarbij periodieke evaluaties, het stellen van beleidskaders en het toepassen van passende vormen van burgerparticipatie (zoals ‘Brunssum – Samen aan Zet’) aan de basis staan van het verdere ontwikkelproces. Voorliggende evaluatie is de eerste stap in de doorontwikkeling. In het coalitieakkoord wordt geambieerd om de wijkgerichte dienstverlening naar andere wijken te verbreden, op basis van de ervaringen voortkomend uit de evaluatie.

Drie actiepunten uit het coalitieakkoord zijn op wijkgericht werken van toepassing:

26. Gesprek aangaan in Parkstadverband om de door het Rijk gesubsidieerde aanpak in Heerlen-Noord te verbreden naar andere kwetsbare wijken in de regio, waaronder Brunssum. Deze verbreding wordt door het Rijk financieel ondersteund als Nationaal Programma Parkstad Limburg.
27. Verbreden van de wijkgerichte dienstverlening naar andere wijken, op basis van de ervaring in de pilot Noorderhuis.
28. Onderzoek instellen naar inrichting gemeentebreed vrijwilligersplatform voor hulp en ondersteuning van wijkbewoners, en hierbij de openbare bibliotheek betrekken.

Alle drie de actiepunten zijn voornamelijk voor de doorontwikkeling van wijkgericht werken relevant en zullen dan ook hierin meegenomen worden. In de volgende paragraaf wordt hier nader op ingegaan bij het Uitvoeringsprogramma van het College van B&W 2022-2026.

Tot slot is in het coalitieakkoord 10.000 euro opgenomen om de slagkracht van buurtnetwerken te versterken. Hier is uitvoering aan gegeven, middels de begroting 2023. Samen met de buurtnetwerken worden de uitvoeringsregels vastgesteld.

Toezeggingen

▪ 2^e bestuursrapportage 2022: stookkosten Noorderhuis:

Burgemeester van der Rijt zegt toe voor de raadsvergadering het ontbrekende antwoord te verstrekken op de openstaande vraag over de stookkosten van het Noorderhuis.

Beantwoording: De geschatte stookkosten zullen op grond van de voorhanden zijnde informatie voor 2022 10.788,00 euro bedragen. Mocht er op grond van een gestelde vraag aan DVEP een aanpassing van de kosten zijn dan zal dit meteen worden doorgegeven.

Voor 2023 kan er nog geen doorrekening gemaakt worden aangezien de nieuwe tarieven nog niet bekend zijn en er nog een contract moet worden afgesloten.

▪ **Toezegging 77: kostenoverzicht Pilot Noord Wijkgerichte dienstverlening:**

Wethouder Janssen zegt toe een kostenoverzicht uit de presentatie aan de gemeenteraad toe te laten komen en toe te laten voegen aan iBabs.

▪ **Toezegging 87: Pilot basisbanen en MIJN Centrum:**

Wethouder Van Leusden zegt toe na de evaluatie van wijkgericht werken, gepland voor januari/februari 2023, in gesprek te gaan met Betere Buren en Zuyderland.

Beantwoording: Naar aanleiding van beantwoording artikel 43 vragen heeft gesprek plaats gevonden met Zuyderland.

Aangenomen moties

▪ **Motie 9 – Inzetten “prikploeg” Betere Buren (10 november 2020):**

Verzoekt het college:

- 1 dag per maand de “prikploeg” ter ondersteuning aan te bieden aan het wijkteam voor opruimen van papier en zwerfafval;
- in overleg met de wijkteams de buurt te bepalen;
- in overleg met het wijkteam, Openbare werken en Betere Buren de dag te bepalen.

Antwoordbrief: Uit de antwoordbrief is het volgende collegebesluit gekomen, waarin het college aangaf om initiatieven in de wijken nog meer te faciliteren dan dit in de wijken Zuid en West tot dan toe gebeurde. Door de inzet van betrokken partijen beter te coördineren en regisseren door middel van centrale sturing.

2.6. Uitvoeringsprogramma college B&W 2022-2026

In het Uitvoeringsprogramma heeft het college aangegeven dat het wijkgericht werken doorontwikkeld gaat worden, zoals ook in het voornoemde raadsbesluit en coalitieakkoord onderschreven is. Daarnaast krijgen buurtnetwerken extra budget om knelpunten in de openbare ruimte op te lossen, hetgeen ook ten goede komt aan de wijkgerichte aanpak. Verder wordt er onderzoek gedaan naar het oprichten van een vrijwilligersplatform voor wijkbewoners (naast het platform van CMWW). Voor deze ontwikkelingen is een goede wisselwerking tussen gemeente, wijkbewoners en passende vormen van burgerparticipatie essentieel en moet het lopende project ‘Samen aan zet’ een plaats krijgen.

De actiepunten uit het coalitieakkoord hebben in het uitvoeringsprogramma nadere invulling gekregen. De keuzes voor de nadere uitwerking van deze actiepunten, zijn afhankelijk van de nadere keuzes die in de doorontwikkeling van wijkgericht werken gemaakt worden.

In de programmabegroting zijn er vanuit het Rijk, naar aanleiding van de kinderopvangtoeslagenaffaire, middelen toegekend om wijkteams te versterken en integraal te werken. De decembercirculaire 2021 zegt daarover dat het geld bedoeld is om de coördinatie tussen verschillende soorten van hulpverlening in het sociaal domein te verbeteren. Het doel is de toegang tot gemeentelijke dienstverlening en ondersteuning in de komende jaren stap voor stap structureel te verbeteren. Dit sluit aan bij de manier van werken die we voor ogen hebben. Immers met het wijkgericht werken betrekken wij inwoners, voor wie er geen of beperkt perspectief op werk is, om activiteiten voor de wijk te doen.

Hoofdstuk 3. Uitgangspunten Wijkgericht Werken

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de uitgangspunten van Wijkgericht werken. Wijkgericht werken is in iedere gemeente op een andere manier georganiseerd, afhankelijk van de behoefte van inwoners, bestaande infrastructuur, voorzieningen en positionering van partners.

In de eerste paragraaf wordt omschreven wat Wijkgericht werken precies inhoudt. Vervolgens wordt de dragende werkstructuur nader toegelicht. De pilot Noorderhuis komt in paragraaf 3.4. aan bod. Waarna de rol van de buurtnetwerken in paragraaf 3.5. beschreven wordt. Tot slot worden in de laatste twee paragrafen achtereenvolgens de werkwijze en wijkgerichte dienstverlening uiteengezet.

3.2. Definitie Wijkgericht werken

Dichterbij de inwoner komen, zowel fysiek als gevoelsmatig, dat is de kern van wijkgericht werken.

Door zichtbaar en aanspreekbaar in de wijk aanwezig zijn, om signalen van inwoner of uit de samenleving eerder te herkennen en (gemeentelijke) diensten daar beter op af te stemmen. Op die manier als organisatie meer van buiten naar binnen te werken.

Belangrijk onderdeel daarvan is dat niet alles de taak van de overheid is. Gemeentes hebben in de loop van de tijd steeds minder financiële middelen gekregen om haar taken uit te voeren, waardoor we niet alles kunnen doen. Daarom is het goed om de grenzen van de verantwoordelijkheid van gemeente aan te geven.

“Nee” is immers ook een antwoord, veel beter dan te laat of niet communiceren. Met deze aanpak willen we ook zelfredzaamheid creëren en aan de eigen verantwoordelijkheid van inwoners werken.

Dit allemaal met het doel om de leefbaarheid in de wijken te vergroten en de sociale cohesie te versterken.

Belangrijke uitgangspunten daarbij zijn:

1. Verkleinen van de kloof tussen inwoner en overheid

De kapstok van Wijkgericht werken is om dichterbij de inwoner te komen en daarmee de kloof tussen inwoner en overheid te verkleinen. We spreken dit niet alleen uit, maar doen het vooral. Door in de wijken aanwezig te zijn, in contact te treden met inwoners en de gelegenheid geven om op een laagdrempelige manier signalen af te geven. Het gaat daarnaast ook om de menselijke maat in het oplossen van vraagstukken die binnenkomen en de weerstand uit de systeemwereld te slechten.

Eerlijk en realistisch communiceren over de mogelijkheden is daar ook een belangrijk onderdeel van.

2. Sneller acteren

Wijkmanagers en buurtnetwerken zijn samen met de maatschappelijke partners onze oren en ogen in de wijk. De signalen die opgevangen worden zijn een belangrijke informatiebron voor de gemeente en maatschappelijke partners. Van belang is dat deze signalen snel doorgegeven worden, zodat de uitvoering daarop aangepast of bijgesteld kan worden.

3. Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Door signalen sneller te ontdekken en hierop te anticiperen kunnen problemen aan de voorkant voorkomen worden of de impact worden verzacht. Veelal kan ons gemeenschapsgeld door preventie vaak doelmatiger worden gebruikt.

4. Participeren

Het bevorderen van de zelfredzaamheid van inwoners door hem te laten participeren. Laagdrempelige initiatieven en ontmoetingsplekken zijn daarin belangrijk, welke bereikbaar en toegankelijk moeten zijn. Inwoners hebben daarin een actieve rol en kunnen daar naar behoefte meedoen. Vervolgens kunnen stappen gezet gaan worden.

5. Partnerschap

Maatschappelijk partnerschap draagt bij aan het succes in het sociaal domein. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan een duurzame aanpak van de vraagstukken in de wijk. Dat is een belangrijk onderdeel van het Wijkgericht werken. Signalen die wijkmanagers of buurtnetwerken opvangen en maatschappelijke partners om een bepaalde reden niet opgevangen hebben, snel aan elkaar verbinden. Door

samenwerking elkaar versterken in de wijk. Dit is meteen ook een uitdaging aangezien dit valt of staat met goede afspraken en duidelijke kaders.

3.3. Dragende werkstructuur

De dragende werkstructuur houdt in dat er een plek is van waaruit activiteiten voor de wijk georganiseerd of gefaciliteerd worden (zie raadsbesluit 21 december 2021), waarbij de activiteiten: (1) aansluiten bij de behoefte van de bewoners in de wijk en (2) aansluiten bij de ontwikkelbehoefte van de doelgroep.

Belangrijk hiervoor is dat er een plaats is waar ontmoeting plaatsvindt, waar men terecht kan voor vragen om ondersteuning en van waaruit laagdrempelig en vrij direct ondersteuning geboden kan worden. Een plaats waar vrijwilligers samen kunnen komen en zich inzetten voor de wijk, een plek waar professionele en maatschappelijke partners inwoners kunnen ontmoeten. De buurtnetwerken, de wijkmanagers en de wijkwethouders zijn vanuit de gemeente de ogen, oren en aanspreekpunten voor en vanuit de wijken. De gemeente wil haar dienstverlening zodanig organiseren, dat deze eenvoudig te bereiken is, aansluit op de behoefte van haar inwoners en daarmee de hulpbehoevenden in de wijk laagdrempelig ondersteuning te kunnen bieden.

De werkwijze is dat inwoners met een achterstand tot de arbeidsmarkt kunnen meehelpen bij activiteiten die ten behoeve van de wijk georganiseerd worden. Ook vanuit de Wmo kunnen inwoners, in het kader van dagbesteding, een rol in de wijk vervullen.

Voor de doorontwikkeling is een belangrijke vraag hoe de dragende werkstructuur precies ingevuld zal worden. Zie hiervoor ook de volgende paragraaf over de locaties.

3.4. Locaties (Noorderhuis en Hoeskamer)

Er zijn op dit moment twee fysieke locaties van waaruit de wijkmanagers werken: het Noorderhuis in de wijk Brunssum Noord en de Hoeskamer in Brunssum Oost. Het Noorderhuis wordt geëxploiteerd door de gemeente en de Hoeskamer is eigendom van de woningcorporatie Weller.

Noorderhuis

Het Noorderhuis is een plek waar vragen vanuit inwoners samen komen, vertaald worden in klussen, en waar vervolgens participanten (en anderen) voor ingezet worden om de klus (te helpen te) klaren. Echter is het Noorderhuis in 2022 maar mondjesmaat bezocht, waarbij corona zeker een rol heeft gespeeld. In 2022 zijn er 64 inwoners van Brunssum met diverse vragen over het reilen en zeilen van hun zelf en/of de buurt naar het Noorderhuis gekomen. Als er activiteiten georganiseerd werden, was er wél aanloop. In de pilotfase had de groenploeg van Betere Buren het Noorderhuis als plek van waaruit men ging werken in de wijken. De aanwezigheid van Betere Buren in het Noorderhuis zorgde enerzijds voor aanloop maar had (mogelijk) als onbedoeld neveneffect dat eerst medewerkers van Betere Buren aan vraagstukken van de wijk gekoppeld werden en niet de inwoners uit de wijk van wie we graag willen dat ze meedoen. Sinds de zomerperiode werken de medewerkers van Betere Buren weer vanuit de Boschstraat. Dat betekent dat er vanuit Betere Buren geen medewerkers meer in het Noorderhuis zijn en er minder bedrijvigheid is.

Vanuit de omgevingsgesprekken komt het toekomstbeeld naar voren dat er in elk stadsdeel een locatie als uitvalsbasis is voor een goed werkend systeem en uitvoeren van wijkgerichte klussen en een actief wijkteam. Fysieke ontmoeting wordt als belangrijk gezien. Door de aanwezigheid van maatschappelijke partners, zoals Samenkracht, in het Noorderhuis vindt er ontmoeting met en tussen inwoners en maatschappelijke partners plaats, waardoor signalen snel opgepakt kunnen worden.

Hoeskamer

In Brunssum Oost wordt de Hoeskamer als uitvalsbasis gebruikt. Dit is een plek van de woningcorporatie Weller waar huurders elkaar kunnen ontmoeten en waar ook de wijkmanager terecht kan. Aangezien de ruimte relatief klein en minder beschikbaar is, gaat de wijkmanager hier juist veel de wijk in en

spreekt hij de inwoners op straat of bij hen thuis. Het voordeel is dat contact met de wijkmanager als laagdrempelig ervaren wordt en men de wijkmanager dan ook goed weet te vinden.

3.5. Werkwijze

Het blijkt moeilijk te zijn om mensen die minder mogelijkheden hebben zich snel naar betaald werk te ontwikkelen (Participatiewet) te matchen met activiteiten, werkzaamheden en klusjes ten behoeve van de wijk. Betere Buren geeft aan dat er een mate van structuur moet zijn en een aard van werkzaamheden moet zijn die past bij potentiële kandidaten. Tot nu toe blijken de door het Noorderhuis aangeboden klussen te flexibel en/of te moeilijk en/of teveel begeleiding te vragen. Aandachtspunten hierbij zijn enerzijds houding en gedrag (denken in onmogelijkheden en voorwaarden) en anderzijds het helder neerzetten van een structuur en werkwijze. Inmiddels hebben een aantal kandidaten meegeholpen bij voorstellingen in het openluchttheater. Ook wordt er gekeken naar andere inzet van PW'ers, bijvoorbeeld door de te combineren met de uitvoering van het mantelzorgcompliment.

3.6. Wijkgerichte dienstverlening

Naast de aanwezigheid van Samenkracht (Wmo begeleiding) zijn nu ook de maatwerkers Wmo (toegang) gekoppeld aan de wijken. Op dit moment zijn de BOA's niet aan wijken gekoppeld, vanaf komende oktober is dat wel weer het geval. Het Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijn (CMWW) en de woningcorporatie (Weller) sluiten regelmatig aan bij de overleggen met het sociaal wijkteam en/of de wijkmanager. Zo ontstaan er (flexibele) teams/netwerken in de wijk die samen kunnen werken aan gemeenschappelijke doelen.

3.7. Rol wijkmanagers

De wijkmanagers zijn de verbindende schakel voor de wijk, de partners en de professionals. Zij zijn geen vak-ambtenaar of hulpverlener, maar hebben als hoofdtaak om te sturen op samenwerken, faciliteren en werkzaamheden verbinden aan inwoners. De wijkmanagers zijn de ogen en oren in de wijk en krijgen veel informatie van inwoners, vrijwilligers en professionals over kwesties die spelen dan wel zaken die goed of minder goed functioneren. Hier ligt een kans voor ons als gemeente. Idealiter kunnen wijkmanager deze signalen zodanig kwijt dat deze, zonder oordeel, getoetst worden en als input dienen voor de beleidscyclus. Vanaf juli 2022 zijn er 3 wijkmanagers. De vacature om een van de wijkmanagers te vervangen is recentelijk gesloten, streven is dat de nieuwe wijkmanager op korte termijn start.

Elk van de wijkmanagers is aan een of meerdere wijken gekoppeld (Noord en Oost hebben elk één wijkmanager als aanspreekpunt en de andere wijkmanager is verantwoordelijk voor Centrum, Zuid en West). De taken en aandachtsgebieden zijn onder de wijkmanagers verdeeld en bij afwezigheid neemt men elkaar waar.

Belangrijk aandachtspunt voor de doorontwikkeling is de manier van werken vanuit een gezamenlijke visie. Er is vanzelfsprekend ruimte voor een eigen werkwijze, maar tegelijkertijd is het van cruciaal belang om vanuit de juiste gezamenlijke visie je rol te nemen.

In paragraaf 5.4. is de evaluatie van de wijkmanagers over Wijkgericht werken uitgewerkt.

3.8. Rol buurtnetwerken

Buurtnetwerken zijn een belangrijke schakel bij het Wijkgericht werken. Zij vertegenwoordigen de wijken en kunnen voor instanties, zoals de gemeente, de schakel zijn om de inwoner te bereiken. Hoewel er zo nu en dan wisselingen zijn, heeft iedere wijk een actief functionerend Buurtnetwerk.

In november jl. evalueerden de voorzitters van de buurtnetwerken het functioneren en het samenwerken. Daaruit kwam naar voren dat ze gezamenlijk meer willen gaan optrekken, zodat voor de inwoner duidelijkheid bestaat over de rol, ongeacht waar men in Brunssum woont. De buurtnetwerken ervaren het

probleem dat het moeilijk is om de rol juist te vervullen. Er is de aanbeveling gedaan om elkaar te ondersteunen bij vraagstukken, en “best practices” met elkaar te delen. Tevens heeft men het voornemen om per 2 maanden (in 2022 een keer per kwartaal) bij elkaar te komen zodat veel eerder dan nu bij vraagstukken in de wijk kan worden aangehaakt.

In de doorontwikkeling is het zaak om aandacht voor deze rol te hebben.

Met de voorzitters van de buurtnetwerken Brunssum Noord en Oost is ook specifiek over Wijkgericht werken geëvalueerd. De uitkomsten van deze evaluatie zijn in paragraaf 5.4 terug te vinden.

Hoofdstuk 4. Organisatie

4.1. Inleiding

Tijdens de pilotfase van het Wijkgericht werken was er een stevige bestuurlijke en ambtelijke verankering van het project. Er was een stuurgroep waar twee wethouders, directie en afdelingshoofd Maatschappelijke Ontwikkeling in vertegenwoordigd waren. De projectleider bereidde besluiten voor en implementeerde die samen met de wijkmanager van Brunssum-Noord. Gaande de rit ging de toenmalig wijkmanager met vervroegd pensioen en aanvaarde de projectleider een functie bij een andere gemeente. De nieuwe wijkmanager kon door omstandigheden slechts een beperkt aantal uren per week starten. De directeur was namens het college ambtelijk opdrachtgever van het project.

Echter sinds begin 2022 vervulde de directeur ook de rol van locosecretaris. Dit alles betekende dat alle inspanningen om Wijkgericht werken verder te brengen, door verschillende medewerkers ‘erbij gedaan’ werden. Ook bestuurlijk waren er knelpunten te constateren. Het bestuurlijke draagvlak was binnen het college en de gemeenteraad niet altijd even helder en de uitgezette lijnen vervaagden. Vanuit de stuurgroep was de ambitie, vanuit de visie sociaal domein, het wijkgericht werken beter te positioneren en de opgaven programmatisch, gebiedsgericht, op te pakken. Daar was ten tijde van de bestuurlijke besluitvorming niet voldoende draagvlak voor en daarom is er voor gekozen het wijkgericht werken met beperktere ambities en middelen voort te zetten.

4.2. Organisatieontwikkeling

Een duidelijke positionering van Wijkgericht werken in de organisatie is belangrijk om hieraan succesvol en effectief vorm te geven. Er zijn verschillende factoren die hierop van invloed zijn, zoals verkokering tussen beleidsvelden, werkprocessen binnen de organisatie en de bereidheid om anders te gaan werken. Er is een cultuuromslag nodig om vragen die vanuit wijkmanagers komen prioriteit te geven. Dit is belangrijk om aan inwoners te laten zien dat er snel iets met hun vragen of suggesties gedaan wordt. Daarbij is “nee” ook een antwoord, maar dat antwoord moet dan ook gegeven worden. Duidelijk communiceren dat iets niet mogelijk is vele malen beter dan niets laten weten.

De cultuuromslag om vragen voortkomend uit Wijkgericht werken met prioriteit te behandelen is gedeeltelijk al gemaakt, maar is voor het andere deel ook onderschat. Het behoeft dan ook aanbeveling dat deze cultuuromslag van de organisatie ten opzichte van het Wijkgericht werken extra aandacht vanuit de directie en het management krijgt.

Een goede afstemming in de driehoek ambtelijke organisatie, politiek & bestuur en samenleving is daarbij essentieel, zoals ook in de notitie overheidsparticipatie en burgerparticipatie beschreven wordt.

Voor de doorontwikkeling is het belangrijk dat de governance van Wijkgericht werken opnieuw ingericht wordt met een projectleider en stuurgroep.

4.3. Inzet wijkmanagers

De wijkmanagers zijn dagelijks in de wijken maar ook op kantoor. Bij de start van de pilot Noorderhuis was het beeld dat de wijkmanagers, en mogelijk in de toekomst ook andere functionarissen, hun werkplek zouden hebben in het Noorderhuis en dat misschien ook hun functie zou kunnen veranderen (van

functioneel verbindend leiderschap naar hiërarchisch). Dit is echter niet meer aan de orde. Het Lindeplein blijft het vertrekpunt van waar ook de wijkmanagers werkzaam zijn. Dit past in de lijn van de visie dat ambtenaren daar zijn waar het werk is. Van een ontwikkeling naar een hiërarchisch leidinggevende functie is geen sprake meer. Wel verandert de aard van de functie van wijkmanager. De werkzaamheden verschuiven naar regievoering en vragen om andere competenties dan in het verleden.

4.4. Gebouwenbeheer

Het Noorderhuis valt net zoals het gemeentehuis onder qua gebouwbeheer onder afdeling ROV. Op dit moment vervult de wijkmanager ook de rol van huismeester. Het gebouw voldoet niet aan de eisen van de tijd. Qua duurzaamheid niet en qua ARBO-wetgeving is het gebouw niet ingericht om het Noorderhuis te gebruiken als werkplek. Men kan er wel werken als daar de omstandigheden om vragen; er is wifi en er staat een printer. In Oost maakt de wijkmanager gebruik van de Hoeskamer van Weller. Hier heeft de gemeente geen rol in qua beheer.

Hoofdstuk 5. Ervaringen en input

5.1. Inleiding

Hoe wordt het Wijkgericht werken in het Noorderhuis maar ook in Brunssum Oost ervaren door ervaringsdeskundigen in de wijken, dat staat centraal in dit hoofdstuk. Te beginnen met het Noorderhuis waar vorig jaar een klanttevredenheidsonderzoek is uitgevoerd. In paragraaf 5.3. nemen we u mee in de uitkomsten van de evaluatie die onder de wijkmanagers alle wijken is gehouden. Met de buurtnetwerken van Brunssum Noord en Oost is ook gesproken over de ervaringen met Wijkgericht werken welke in paragraaf 5.4. terug te vinden zijn. In paragraaf 5.5. t/m 5.7. komt achtereenvolgens de input van Samen aan Zet, de Ondernemingsraad en de SMO-raad aan bod.

5.2. Klantonderzoek Noorderhuis

In de periode van december 2021 tot en met maart 2022 is er een klantonderzoek uitgezet onder de inwoners uit Brunssum-Noord en participanten van het Noorderhuis. In deze periode hebben 576 mensen aan dit onderzoek meegedaan.

Het klantonderzoek was op verschillende facetten gericht. De tevredenheid over het Noorderhuis en het wonen in de wijk Brunssum Noord waren belangrijke onderdelen, maar het welzijnsgevoel van mensen en de contacten die ze in de buurt hebben. De resultaten uit het klantonderzoek zijn bijgevoegd als bijlage 1.

Een aantal zaken kwamen uit het onderzoek naar voren kwamen:

1. Indertijd kende 57% het Noorderhuis, waarvan een meerderheid (55%) dit via een ontvangen folder te weten gekomen was;
2. Het gemiddeld rapportcijfer dat de inwoners van Brunssum Noord de wijk geven is een 7,3;
3. Een ruime meerderheid van de respondenten voelt zich thuis in de wijk;
4. Het veiligheidsgevoel in de wijk is voor een ruime meerderheid goed of acceptabel;
5. Over het gevoel van gezelligheid lopen de meningen meer uiteen: 25% vindt het gezellig in de wijk, 31% is het daar gedeeltelijk mee eens, 23% weet het niet, 10% is het deels oneens met de stelling of de wijk gezellig is en 10% is het daar volledig mee oneens.
6. 66% van de respondenten heeft minimaal één keer per week contact met de burens (21% heeft dagelijks contact);
7. 26% zou graag intensiever contact willen met de burens;
8. Hoewel een ruime meerderheid zich een (redelijk) gelukkig en tevreden mens voelt, zijn er behoorlijk wat

mensen die (deels) gezelligheid missen (34%), mensen om zich heen missen (30%) en leegte om zich heen ervaren (20%);

9. 12% van de respondenten in Brunssum Noord voelt zich (gedeeltelijk) in de steek gelaten.

Het onderzoek laat zien dat mensen zich over het algemeen goed in de wijk Brunssum Noord thuis voelen, wel een aantal voorzieningen in de wijk missen en over het algemeen goed contact met de burens hebben. Daarentegen laat het gevoel van welzijn dat mensen ervaren wel zorgelijke cijfers zien.

Er zijn naar aanleiding van dit onderzoek de volgende aanbevelingen gedaan, welke wij meenemen in de doorontwikkeling:

- Ga na wat inwoners nodig hebben als zij ontevreden zijn over hun welzijn en/of contact met anderen;
- Maak een concreet plan om de staat van de wijk te verbeteren.

5.3. Evaluatie Wijkmanagers

Samen met de wijkmanagers is de afgelopen periode van Wijkgericht werken geëvalueerd. De evaluatie heeft zich op verschillende niveaus en aandachtsgebieden gericht, zowel op het vlak van werkplezier, samenwerking in- en extern als op het vlak van participatie in de wijk.

De reacties op het werkplezier louter positief. Waarde toevoegen aan de wijken en daarvoor waardering van wijkbewoners terugkrijgen is het grootste compliment. Het werk is erg divers, maar ook druk en soms zwaar. De door de wijkmanagers gehanteerde aanpak door op straat op mensen af te stappen en zaken aan te pakken werpt zijn vruchten af. Er is zichtbaarheid in de wijk, maar het kan zeker nog beter. Er zijn al mooie resultaten en successen (zoals de activiteiten die in de bijlagen opgenomen zijn) geboekt geven de wijkmanagers aan, maar er blijven ook kansen liggen om verschillende redenen.

In de afgelopen periode is er flink geïnvesteerd in de samenwerking met de buurtnetwerken, deze wordt door de wijkmanagers van cruciaal belang gezien. De buurtnetwerken zouden nog meer kunnen bijdragen als ze beter gefaciliteerd en gepositioneerd worden.

De samenwerking binnen de organisatie verloopt over het algemeen goed, maar er zijn nog wel stappen te zetten. De rol van de wijkmanagers ten opzichte van de ambtenaren is niet altijd helder en daarin zou duidelijkheid gecreëerd kunnen worden. Ook is het prettig als de wijkmanagers gedurende het proces van uitgezette vraag op de hoogte worden gehouden middels een tussentijdse update, wat dan ook aan de inwoner teruggekoppeld kan worden.

Met maatschappelijke partners wordt op dit moment samengewerkt, maar dat heeft zijn beperkingen. Op dit moment ontbreekt het soms duidelijkheid wat ieders rol en verantwoordelijkheden in Wijkgericht werken precies is, waardoor de samenwerking op aspecten hapert. Een projectleider die de visie van Wijkgericht werken bewaakt zal daaraan bijdragen.

Een fysieke locatie in de wijk zien de wijkmanagers als een belangrijk onderdeel van Wijkgericht werken. Dit is laagdrempelig qua inloop maar hier kunnen ook vergaderingen en activiteiten plaatsvinden. Dat in Zuid en Centrum geen locatie in de wijk is, wordt als een gemis ervaren.

Hoe groot de locatie is en wie het exploiteert is van ondergeschikt belang. Voor de doorontwikkeling van Wijkgericht werken wordt het als wenselijk gezien dat er een visie op de positionering van de gebouwen komt.

5.4. Evaluatie Buurtnetwerken

Buurtnetwerken zijn een belangrijke schakel bij het Wijkgericht werken. Zij vertegenwoordigen de wijken en zij kunnen voor instanties, zoals de gemeente, de schakel zijn om de inwoner te bereiken.

Voor deze evaluatienotitie hebben we de buurtnetwerken van Brunssum Noord en Oost om input gevraagd. In de afgelopen periode zijn wat wisselingen in de buurtnetwerken geweest, maar er zit weer een enthousiaste groep die zich in de buurtnetwerken voor de wijk inzet.

Beide buurtnetwerken zijn te spreken over de samenwerking met de wijkmanagers. De inzet die de wijkmanagers doen om de buurtnetwerken te helpen wordt gezien en gewaardeerd. De buurtnetwerken zijn ook blij dat er in Noord en Oost een wijkmanager verantwoordelijk voor de wijk is. De buurtnetwerken leggen vragen neer bij de wijkmanagers en deze worden vervolgens naar de organisatie doorgezet. Daarin ervaren de buurtnetwerken dat het zo nu en dan langer duurt voordat er een antwoord op een vraag komt. De meerwaarde van een fysieke locatie wordt gezien door de buurtnetwerken, waarbij de invulling en programmering waarde kan toevoegen. De naamsbekendheid van de locaties en wat daar te doen is, is nog wel een uitdaging. Voor de inloop is het belangrijk dat er duidelijke/vaste tijden zijn waarop de wijkmanager 'spreekuur' heeft, waarbij input op straat ophalen een mooie aanvulling is. Desgevraagd zien buurtnetwerken nadere training en/of coaching, om hun rol beter te kunnen pakken, erg zitten. Er spelen namelijk verschillende vraagstukken op dat gebied. Voor de doorontwikkeling is het belangrijk om aandacht te hebben voor de ondersteuning van buurtnetwerken.

5.5. Samen aan Zet

Vanuit een initiatiefvoorstel van de raad in het kader van burgerparticipatie is Samen aan Zet ontstaan. Op verzoek van de griffie zijn de wijkmanagers de werkgroepen, die naar aanleiding van de burgertop zijn ontstaan, praktisch gaan ondersteunen. Samen aan Zet bestaat op dit moment uit drie werkgroepen (Veiligheid, Saamhorigheid, Wonen) en twee hoog-over werkgroepen te weten Cultuur & Organisatie en "Connectiviteit". Er is niet specifiek een afgesproken structuur aangezien in het aangenomen initiatiefvoorstel van de gemeenteraad van 22 februari 2022 is voorzien in het opstellen van een plan van aanpak en communicatieplan, waarin het college ook onderzoekt op welke wijze de ondersteunende rol structureel kan worden ingebed in de ambtelijke organisatie. De wijkmanagers en de voorzitters vormen tegenwoordig "de Zes" als kartrekkers en verbindende schakels. Deze constructie kent overeenkomsten met buurtnetwerken. De wijkmanagers lopen er tegenaan dat drie wijkmanagers bij "de Zes" veel van het goede is. De komende periode wordt bekeken of ondersteuning met één wijkmanagers voldoende is. De griffie wordt gedurende deze pilotfase gezien als proceseigenaar van Samen aan Zet. Echter moet dit nog geborgd worden.

5.6. SMO-raad

Voor deze evaluatie van Wijkgericht werken heeft een gesprek met de SMO-raad plaatsgevonden, nadat de SMO-raad eerder bij het raadsbesluit van 1 december 2021 een advies afgegeven heeft. Beide adviezen van de SMO-raad worden hieronder op hoofdlijnen uitgelicht.

Advies op het raadsbesluit:

- De stuurgroep wordt niet nader omschreven, wel blijkt dat 'de burger' en bijvoorbeeld het CMWW daar niet bij betrokken zijn. Het zou goed zijn daar ook één of liefst meerdere burgervertegenwoordigers in op te nemen;
- De tussenevaluatie gaat over 2020 en is daarmee min of meer verouderd. Waar is de eindevaluatie van het pilot, of in ieder geval de evaluatie die ook over 2021 gaat?
- De toch belangrijke rol die het CMWW en de nodige vrijwilligers zullen gaan vervullen wordt onzes inziens in het voorstel enigszins onderbelicht. Wij rekenen erop dat in de uitvoering deze rollen voldoende aandacht zullen krijgen.
- Is er al voldoende nagedacht over de bemensing van de wijkgericht dienstverlening in de voorziene 5 wijken van Brunssum respectievelijk over de organisatie daarvan, respectievelijk over de oplossing van de praktische problemen die zich daarbij kunnen voordoen (deeltijdfuncties, bereikbaarheid voor de burger, etc.)?

- Tussentijdse evaluaties en monitoring zullen goed de meerwaarde moeten aantonen waar het de inzet en productie van wijkbedrijven zoals Betere Buren betreft.

Advies voor de evaluatie:

Evalueer en trek conclusies, maar ga niet verder met de uitrol voordat er zekerheid is over de projectleiding, organisatieontwikkeling en rol van Betere Buren en CMWW.

De SMO-raad wordt graag meegenomen in de doorontwikkeling van Wijkgericht werken.

Hoofdstuk 6. Ontwikkelingen

6.1. Inleiding

In het afgelopen jaren hebben veel ontwikkelingen plaatsgevonden die op Wijkgericht werken betrekking hebben. In dit hoofdstuk nemen we u mee in een beknopte weergave van deze ontwikkelingen.

6.2. Betere Buren

Betere Buren had een belangrijke rol aan het begin van de pilot Noorderhuis. Een groenploeg van Betere Buren had zijn plek in het Noorderhuis en van daaruit ging men in de wijken werken. De aanwezigheid van Betere Buren zorgde voor extra aanloop en had als neveneffect dat vraagstukken eerst aan medewerkers van Betere Buren gekoppeld werden en niet aan inwoners van de wijk.

Er is vervolgens ook gekeken hoe er efficiënter uitvoering aan opdrachten kon worden gegeven.

Waarna de conclusie is getrokken dat het niet noodzakelijk is om de aansturing van groenploegen in de wijken te beleggen. Er is gekozen om de groenploegen weer onder directe aansturing van Betere Buren te plaatsen en sinds de zomerperiode van 2022 werken medewerkers van Betere Buren weer vanuit de centrale locatie aan de Boschstraat.

Betere Buren geeft daarnaast aan dat er een mate van structuur moet zijn en een aard van werkzaamheden moet zijn die past bij potentiële kandidaten. Tot nu toe zijn de door het Noorderhuis aangeboden klussen te flexibel dan wel te moeilijk gebleken of vragen deze teveel begeleiding.

Voor de doorontwikkeling van Wijkgericht werken is het belangrijk om de samenwerking met Betere Buren te herijken en te concretiseren hoe deze vorm gaat krijgen, op een efficiënte manier en in samenwerking met de afdeling Openbare Ruimte.

Een afgebakende opdracht met duidelijke sturing zijn daarin noodzakelijk. Er moeten daarin keuzes gemaakt worden. Op welke doelgroepen wordt gefocust, welke werkzaamheden precies door Betere Buren uitgevoerd gaan worden en wat ieders rol en verantwoordelijkheden daarin zijn.

Overigens sluit de visie van Betere Buren uitstekend aan bij de gedachte waarde toe te voegen in de wijken; een betere buur te zijn.

6.3. Ontwikkelingen vanuit maatschappelijke partners

Sinds de ontwikkeling van het Noorderhuis is er een intensieve samenwerking met partners zoals CMWW, Weller, Wonen Zuid, politie, Samenkracht en het Buurtnetwerk. Er is tweewekelijks overleg waarbij de gespreksonderwerpen variëren van activiteiten in de wijk tot oplossingen voor (individuele) problematiek.

We merken dat partners steeds meer hun rol in de wijken nemen, daartoe initiatieven nemen en soms ook zaken, die de gemeente geïnitieerd heeft, overnemen. Bijvoorbeeld de woningcorporaties die bezig zijn met de wijkplannen. Vanuit Titus Brandsma school loopt er een overleg om initiatief, in samenwerking met de wijk, “trap-step-stap-challenge” met het doel om kinderen zoveel mogelijk lopend, met de fiets of step naar school te laten komen. Dit om gezondheid/bewegen te bevorderen en het parkeerprobleem op te lossen.

Wanneer partijen samenwerken in een wijk en elkaar makkelijk weten te vinden, dan ontstaan er gemakkelijk (maatwerk) oplossingen voor (individuele) problemen. Het is aan te bevelen dat er plekken in de wijk zijn waar deze vorm van ontmoeting en samenwerken plaats kan vinden. Bij de sluiting van Os Hoes in Noord en het weggaan van Cicero uit Distelenveld heeft CMWW de activiteiten aldaar uitgebreid. Daardoor verplaatsen de inwoners uit de wijk Noord zich naar deze locatie. Bijvoorbeeld is het serveren van een warme maaltijd vanuit het Noorderhuis op vrijdag verplaatst naar Distelenveld.

Voor de wijk Oost heeft Weller het initiatief genomen om tot een Gebiedsvisie te komen in samenspraak met de gemeente en alle belanghebbenden in Brunssum-Oost. Op dit moment krijgt deze gebiedsvisie verder vorm en kan deze inhoud geven aan het Wijkplan Oost.

Voor de doorontwikkeling is het van belang om te onderzoeken hoe de samenwerking met partners als CMWW en Samenkracht verder te ontwikkelen.

6.4. Corona-, Oekraïne en energiecrisis

Ambities hebben regelmatig plaats moeten maken voor het lokaal bestrijden van de effecten vanuit de corona-, Oekraïne en energiecrisis. Tegelijk was het van toegevoegde waarde dat er een plek in het Noorderhuis was van waaruit maatregelen uitgevoerd konden worden. De samenleving lijkt nu nog meer behoefte aan een sociale basis te hebben. De dragende werkstructuur biedt de mogelijkheden om deze sociale basis in de wijken te verstevigen.

Het Noorderhuis heeft een slecht energielabel (G). Dit roept de vraag op of we in deze omstandigheden het Noorderhuis open moeten houden en zo ja hoe we dan om willen gaan met het gebouw qua energieverbruik en duurzaamheid.

Bij de opvang van Oekraïners heeft het Noorderhuis een bescheiden rol gespeeld. Er werd sterk terug gevallen op de ambtelijke organisaties. Juist hier had het Noorderhuis een regierol tussen organisatie en inwoners kunnen vervullen.

Hoofdstuk 7. Conclusies en aanbevelingen

7.1. Inleiding

Door deze evaluatienotitie heen zijn conclusies en aanbevelingen geformuleerd op basis van constatering en ervaringen van collega's, buurtnetwerken en maatschappelijke partners.

In dit hoofdstuk zijn deze conclusies en de aanbevelingen die daaruit voortkomen voor u op een rij gezet.

7.2. Conclusies

Conclusie 1	De dragende structuur staat er voor een groot deel. Echter participatie is nog te weinig tot stand gekomen. Enerzijds heeft dit met werken vanuit een visie te maken en anderzijds met het ontbreken van een heldere structuur en werkproces, dit was allebei ook onderdeel van het leerproces. Verder speelt het ontbreken van een werkleider en projectleider een rol (capaciteit en kwaliteit).
Conclusie 2	De buurtnetwerken hebben soms nog moeite hun rol goed te pakken. Voor burgers is het niet goed duidelijk wat hun rol is. De voorzitters verhogen de frequentie van hun overleg. De voorzitters zouden geholpen kunnen worden om hun rol als voorzitter goed vorm te geven.
Conclusie 3	Een plek, zoals het Noorderhuis, in de wijk waar burgers en professionals elkaar ontmoeten en van waaruit activiteiten / werkzaamheden plaats kunnen vinden is van toegevoegde waarde. Op dit moment ligt er in Brunssum Oost geen

	noodzaak om een “Oosterhuis” te realiseren omdat de Hoeskamer van Weller en het Hammerhoes beschikbaar zijn en de wijkmanager de wijk in gaat.
Conclusie 4	Maatschappelijke partners participeren in de wijk en nemen zelfs activiteiten over.
Conclusie 5	De positie van Samen aan Zet is nog niet geborgd.
Conclusie 6	Onderzoeken van verdere ontwikkeling van samenwerking van onder andere CMWW en Samenkracht.
Conclusie 7	De pilot vrijwilligerscentrale in Noord wordt geëvalueerd en al dan niet voortgezet en doorontwikkeld voor Brunssum Oost.
Conclusie 8	Vanwege een slecht energielabel van het Noorderhuis is de vraag hoe we met het Noorderhuis verder gaan.
Conclusie 9	Wijkmanagers ontvangen veel signalen van burgers, professionals en maatschappelijke partners. Dit biedt kansen om als organisatie te leren en te verbeteren.
Conclusie 10	Het profiel van de wijkmanager verandert qua aard en qua gevraagde competenties.

7.3. Aanbevelingen

Aanbeveling 1	Om tot participatie te komen is het van belang een visie, structuur en werkwijze te ontwikkelen en te implementeren.
Aanbeveling 2	Ondersteun de voorzitters van de buurtnetwerken in hun rol bijvoorbeeld door middel van training en/of coaching.
Aanbeveling 3	Neem een besluit over het voortbestaan van het Noorderhuis. Idealiter blijft het open en lossen we het duurzaamheidsvraagstuk (energieverbruik) zodanig op dat het ook maatschappelijk verantwoord is om open te blijven. Gedacht wordt aan Noorderhuis als voorbeeldproject te verduurzamen of sluiting en aansluiting elders zoeken.
Aanbeveling 4	Voor de wijk Brunssum Oost hoeft er vooralsnog niet naar andere een locatie gezocht te worden. Dit in afwachting van plan van aanpak wijkmanager in samenspraak met Weller.
Aanbeveling 5	Pas de uitkomst, op basis van de pilot, van de vrijwilligerscentrale toe in een verbeterplan en zet vervolgens de stap naar een plan voor Brunssum Oost.
Aanbeveling 6	Werk een methodiek uit waarbij de signalen die wijkmanagers ontvangen, op een constructieve en methodische manier hun plek krijgen in onze beleidscyclus waardoor we een manier hebben om te leren, te veranderen, en bij te stellen.
Aanbeveling 7	Werk met burgers, maatschappelijke partners en professionals aan een lange termijnplan (top 5) waarbij er zichtbaar verbetering optreedt voor de wijk op sociaal, maatschappelijk, economisch gebied.
Aanbeveling 8	Onderzoeken hoe de samenwerking met maatschappelijke partners verder te ontwikkelen.
Aanbeveling 9	Stel met betrekking tot HR 21 zo nodig het profiel van de wijkmanager bij.
Aanbeveling 10	Informeel de raad via een Informatiebrief over deze evaluatie en bespreek de vervolgstappen bij een raadsinformatiebijeenkomst.
Aanbeveling 11	Richt de governance voor Wijkgericht werken in met projectleider en stuurgroep.

Hoofstuk 8. Bijlagen

Bijlage 1 Klantonderzoek

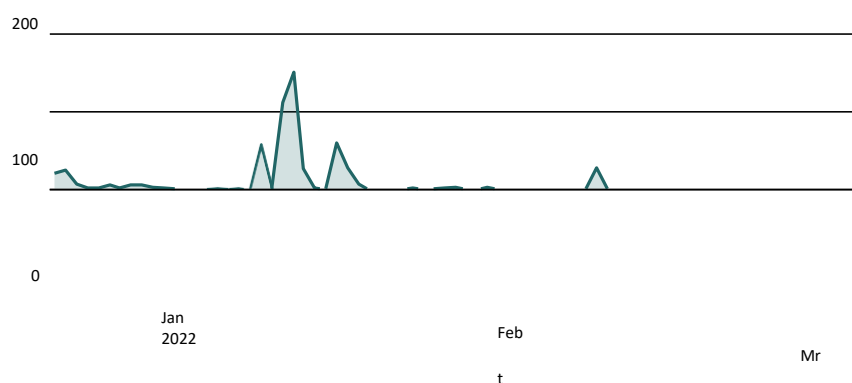
Gemeente Brunssum - Klantonderzoek Noorderhuis inwoners

Aantal respondenten

Datum geantwoord

N 576

Welzijn

In welke mate vind je jezelf een gelukkig mens?

Erg gelukkig

Gelukkig

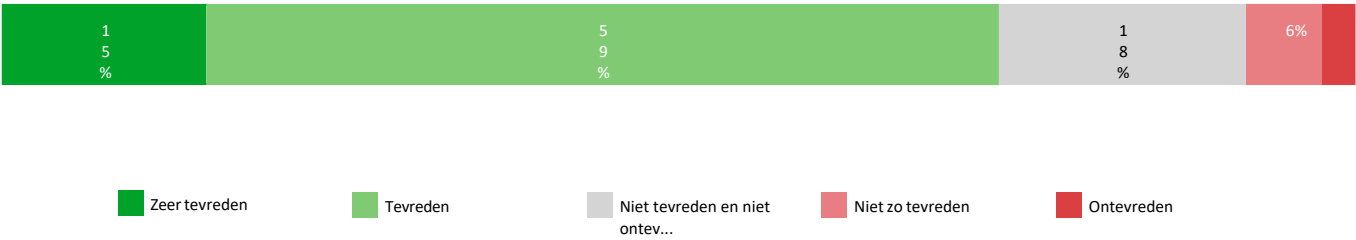
Niet gelukkig en niet ongelukkig

Niet zo gelukkig

Ongelukkig

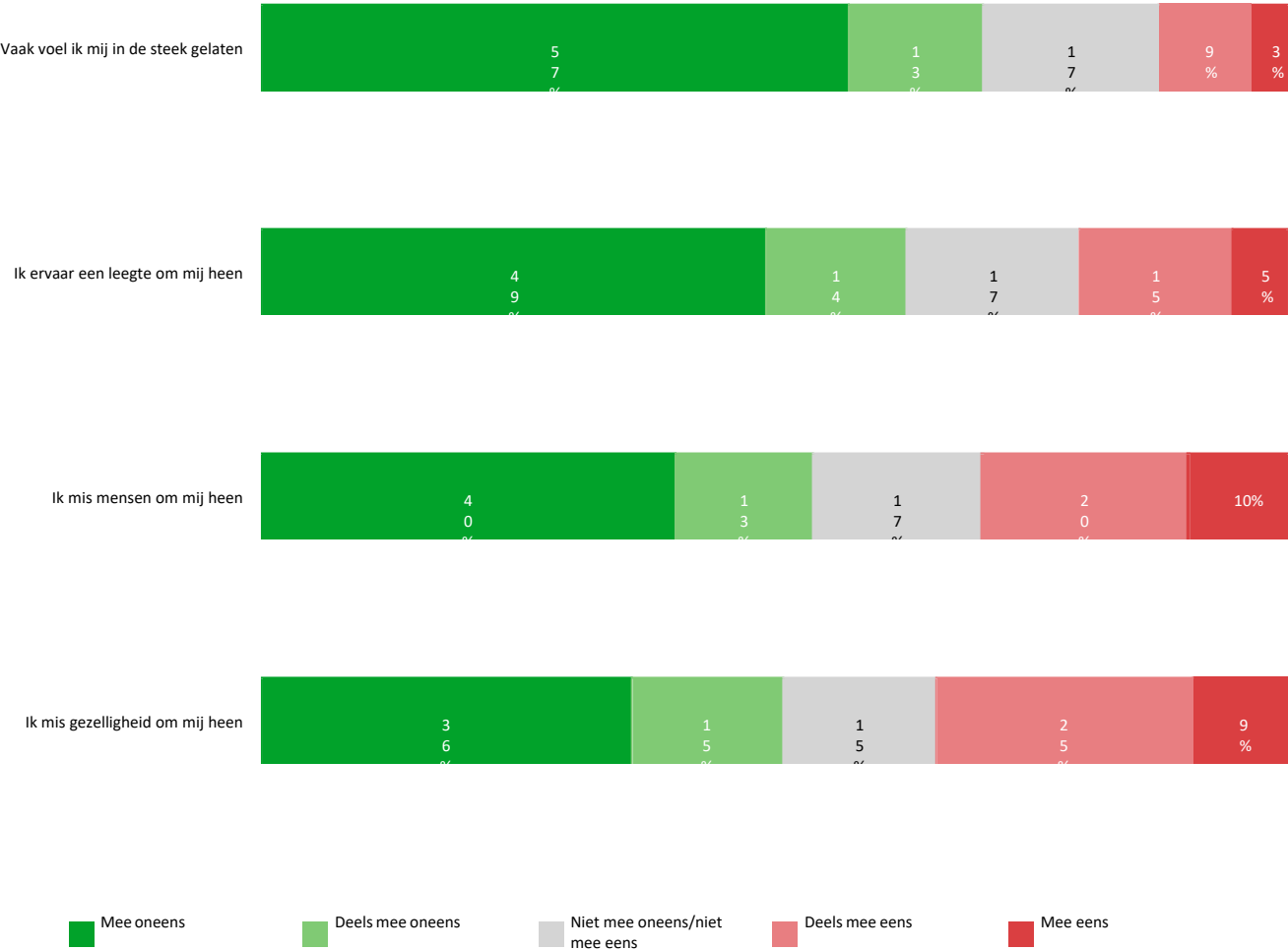
N 565

Hoe tevreden ben je met het leven dat je op dit moment leidt?

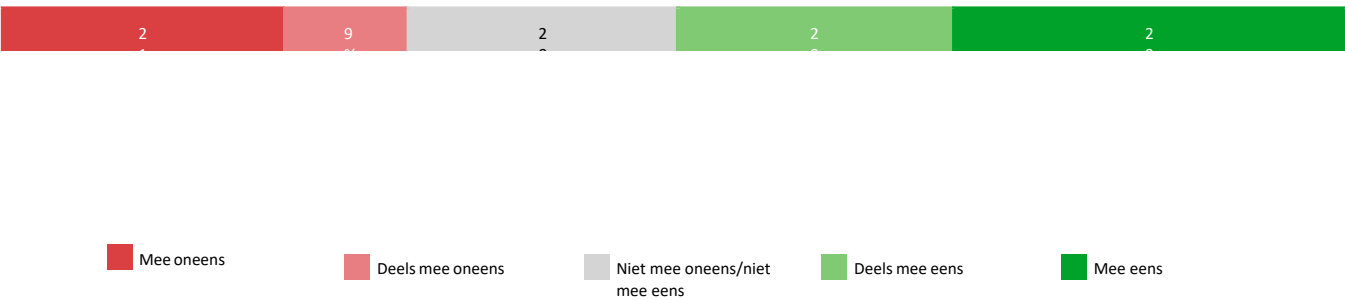
N 564

In hoeverre ben je het met de volgende stellingen eens of oneens?

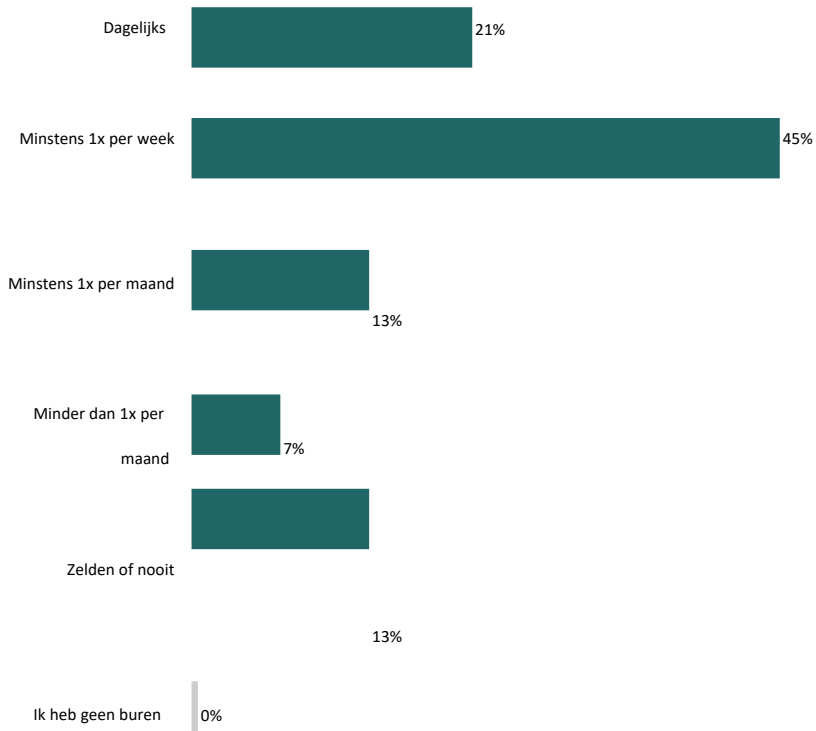
	N
Vaak voel ik mij in de steek gelaten	547
Ik ervaar een leegte om mij heen	545
Ik mis mensen om mij heen	551
Ik mis gezelligheid om mij heen	555

Ik heb het gevoel dat naar mij wordt omgekeken

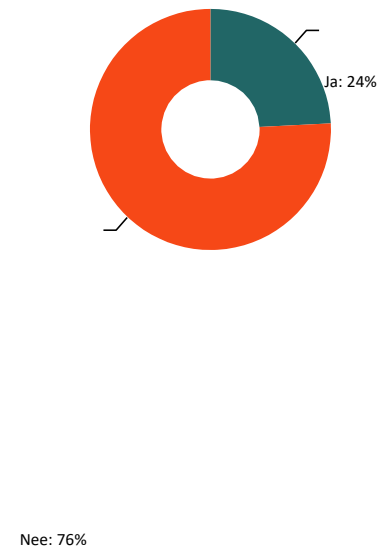

Contact

Hoe vaak heb je contact met jouw
buren?

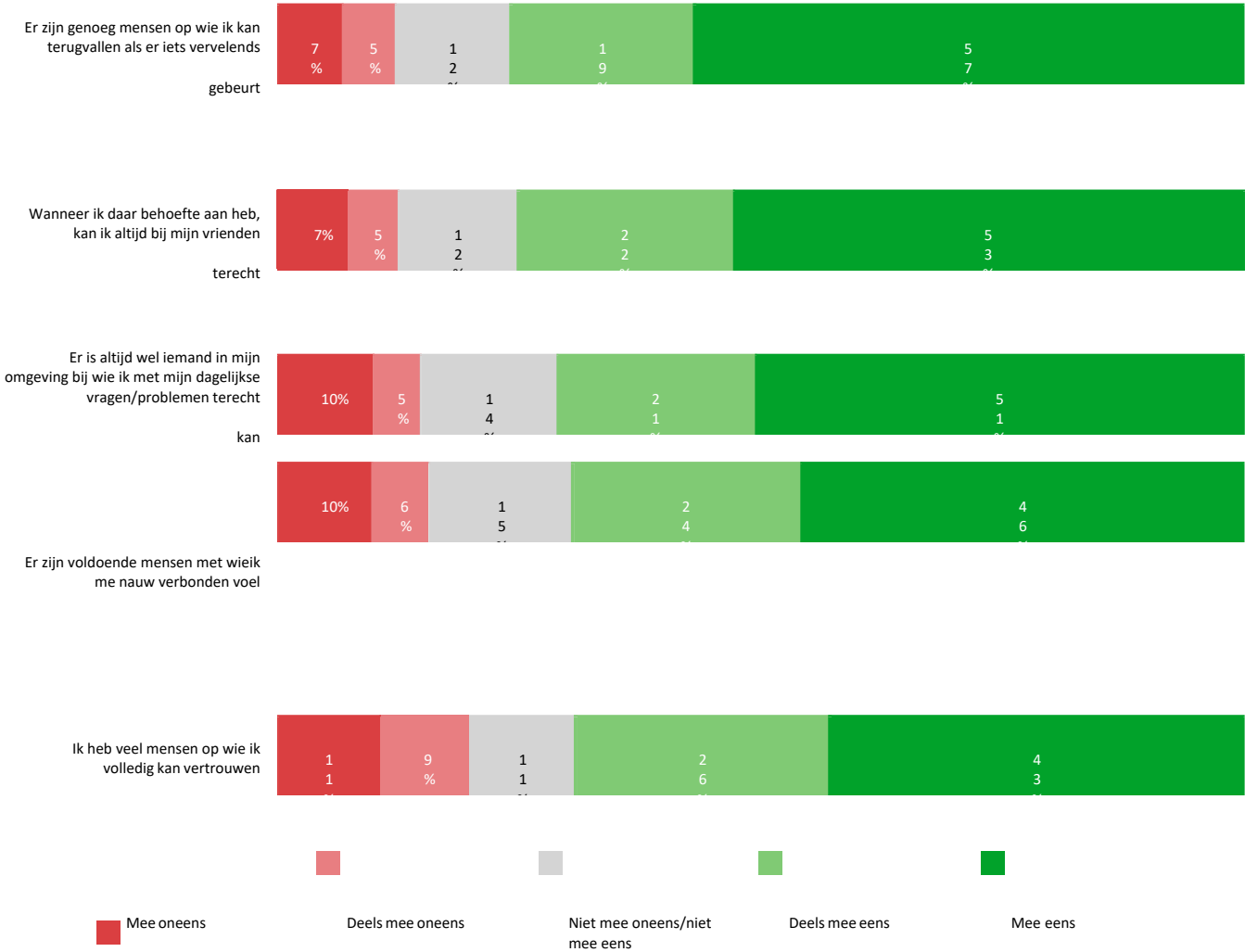
Zou je vaker contact willen hebben
met jouw buren?

N 567

N 558

In hoeverre ben je het met de volgende stellingen eens of oneens?

	N
Er zijn genoeg mensen op wie ik kan terugvallen als er iets vervelends gebeurt	547
Wanneer ik daar behoefte aan heb, kan ik altijd bij mijn vrienden terecht	451
Er is altijd wel iemand in mijn omgeving bij wie ik met mijn dagelijkse vragen/problemen terecht kan	546
Er zijn voldoende mensen met wie ik me nauw verbonden voel	544
Ik heb veel mensen op wie ik volledig kan vertrouwen	542

Ik mis een echt goede vriend of vriendin

Niet mee oneens/niet
mee eens

Deels mee eens

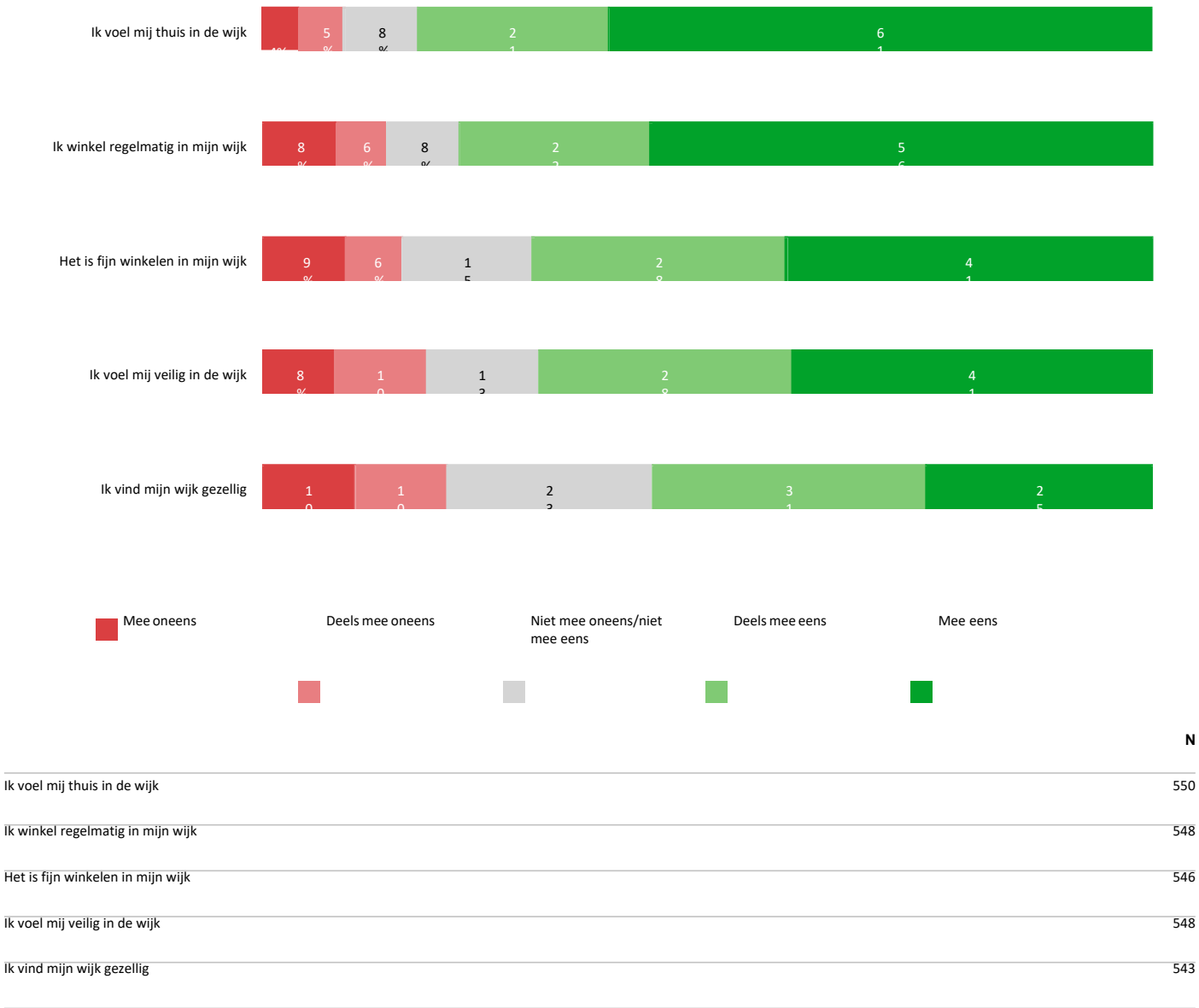
Mee eens

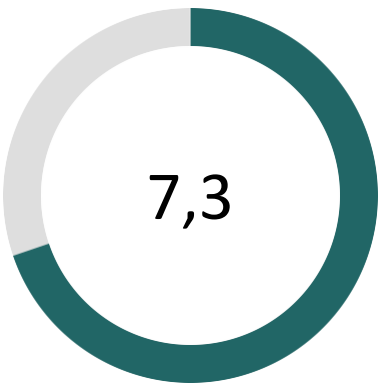
N 544

Beoordeling wijk

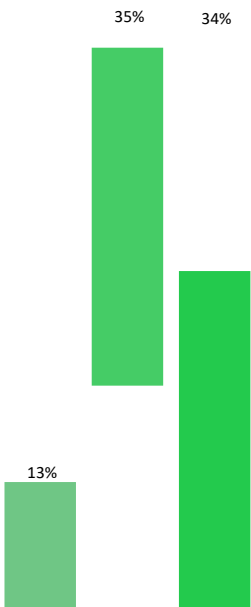
In hoeverre ben je het met de volgende stellingen eens of oneens?

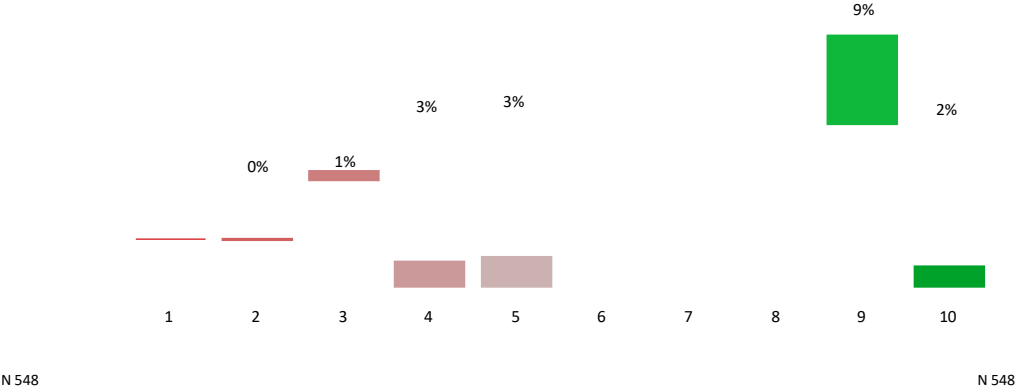

Welk rapportcijfer geef je jouwwijk?

Welk rapportcijfer geef je jouw wijk?

Waarom heb je dit
rapportcijfer gegeven?
(Score van 6 of lager)

Laatste jaren veel
bouwwerkzaamheden diedubbel
worden uitgevoerd, riolering,
stoep en straat ed. Onveilige
situatie voor honden

10-02-2022 12:20

Ik voel me hier echt niet thuis.

10-02-2022 11:15

Wijk word slecht
onderhouden door demensen
zelf.

10-02-2022 11:10

Er wordt te hard gereden in de
wijk. gevaarlijk voor de
kinderen en ouderen.moet 30
km zone worden.

27-01-2022 10:55

Omdat er niets voor de
kinderen is en erwonen er wel
veel.

19-01-2022 14:54

Waarom heb je dit rapportcijfer
gegeven? (Score van 7)

Niet nagekomen
beloftes.

10-02-2022 12:35

Als er iets is staat de wijk wel
voor elkaarklaar.

10-02-2022 12:27

Omdat ik zoals aangegeven een
onveiliggevoel heb omdat er
vaker auto,s in de straat komen
die er niet thuis horen en
overlast geven die soft
drugs\hard'heel hard rijden in
30 km zone, AWACS slecht.

19-01-2022 10:04

Soms is er overlast, heb daar in
enquêteal vaker over vermeld

18-01-2022 17:37

Het is prettig om hier te wonen,
met veelgroen en winkels.
Verder is er niet gelegenheid
om uit te gaan, maar ik vinddat
zelf niet erg

18-01-2022 17:23

Vind dat er
naast de

Waarom heb je dit
rapportcijfer gegeven?
(Score van 8 of hoger)

Omdat ik dik
tevreden ben.

10-02-2022 11:20

Omdat jullie dat van mij vragen.

03-02-2022 13:58

er wordt in de buurt nogal wat
gedaan omhet er goed en
fatsoenlijk uit te laten zien.

18-01-2022 14:48

Ik voel me hier thuis.

19-01-2022 09:57

Fijne mooie leefomgeving.
redelijk jonge wijk, goede
voorzieningen op korte afstand.ik
mis wel voorzieningen voor
jeugdigen in tegenstelling tot in
mijn jeugd. Jongeren gaan
"hangen" en dat leidt tot overlast,

18-01-2022 17:40

Precies goed is het

18-01-2022 17:19

-

huizen veel rommel ligt

-of er achter. Mensen verbouwen iets en

18-01-2022 11:46

gooien cement of vies water in de kolk

18-01-2022 13:39

waardoor het dicht
gaat zitten.

19-01-2022 14:52

Het kleine parkje is mooi en dat
is mijn

weg om boodschappen te doen.

18-01-2022 13:33

Omdat ik hier al mijn hele leven
woon ennog steeds positief
ben.

18-01-2022 11:45

Omdat het voor mij minder veilig
voelt, veelrondhangende jeugd,
vuurwerk. Ik durf s'avonds niet
meer naar buiten

18-01-2022 17:43

Omdat er genoeg verbeter
punten zijnmaar het idd niet
heel slecht is.

18-01-2022 11:50

Ben tevreden
hier.

18-01-2022 11:41

Duidelijk
toch!?

18-01-2022 11:38

De wijk verloedert, wordt ook
door gemeente niet voldoende
onderhouden.Veel gezinnen
met lagere sociale status

18-01-2022 17:21

Vanaf dat er nieuwe mensen
zijn komenwonen gaat de wijk
achteruit. Slechte verzorging
van tuinen. Vaak rommel!
allemaal erg voor zichzelf.

18-01-2022 11:35

Omdat het een leuke wijk is om in
te wonen.En iedereen vriendelijk
is.

18-01-2022 11:26

-

18-01-2022 13:45

Omdat ik me veilig voel in deze
buurt.

18-01-2022 11:29

Ik woon in de Gasperistraat. Erg
rustige wijk. Prettige bewoners.
Geen overlast. Heb mooi huis met
tuin. Ben tevreden.

18-01-2022 11:16

-

18-01-2022 11:31

Wijk ziet er keurig uit. Fijne
buren. Enkelekartrekkers van de
wijk komen in aktie als

Over het algemeen zeer tevreden.

18-01-2022 11:09

Geen buurtvereniging. Weinig contact.

18-01-2022 11:13

er iets niet deugt. De weg naar de brug
over de buitenring en buitenring
zelf geeftlawaaioverlast en leegt
daardoor 24/7

ER mag meer groen in de wijk.

17-01-2022 15:08

Deze wijk gaat heel erg achteruit
wij moeten

ons aanpassen aan alle
allochtonen en durven in de
avond niet meer naar buiten.

18-01-2022 11:06

Ongure personen [zwervers]
die zichmomenteel in de flat
op houden.

17-01-2022 14:52

een dobber op de wijk.

18-01-2022 11:22

wijk gaat achteruit, woon er al
55 jaar, hetonderhoud aan de
plantsoenen en bepaalde
woningen, met name de
bejaarde woningen\flatjes, word
van allesingezet.

17-01-2022 15:15

De wijk is goed bereikbaar,
niet of nauwelijks criminaliteit
en je dagelijkseboodschappen
doen kun je te voet.

Minpunten is parkeer
gelegenheid, vooral inhet
weekend is de keizerstraat
overvol en zetten de auto op de
stoep aan de overkant.

Het is oke, maar het kan zeer zeker beter bijv. rotzooi op straat en natuurlijk de hondenpoep, ook wat meer groen zou fijn zijn.

17-01-2022 12:35

Er zijn verschillende flats waar van alles in woont, ziet er niet goed uit in de wijk, veel rommel, ruzie, en lawaai. Tuinen worden vaak slecht onderhouden.

17-01-2022 13:35

Niet alles in orde, de stoepen gevaarlijk, geen verlichting voor de stoepen = een grote straat.

17-01-2022 13:13

Er is geen leven meer hier bijna, er mag

meer ondernomen worden worden.

17-01-2022 11:36

Slecht onderhoud van het groen in de omgeving, sinds verandering van de

straat wordt te veel en te hard gereden

Ik ben redelijker tevreden.

17-01-2022 11:25

en zebrapad is verwijderd.

17-01-2022 12:46

Par jaar geleden was het onveilig, maar dat is goed opgelost dus goed bezig.

17-01-2022 10:54

Asociale buurt; Veel herrie van burens, afval

In onze omgeving 6444 EC zijn geen

blijft rondstaan, flat wordt slecht onderhouden, vaak vuurwerk buiten te horen.

14-01-2022 14:15

winkel s.

17-01-2022 12:19

Ben tevreden.

17-01-2022 10:50

Hang jeugd en zwerf vuil.

17-01-2022 12:16

Fijne sociale buurt, fijne ligging, stad en buitengebied, goede voorzieningen. Nadeel AWACS; geluid en stankoverlast.

Er is veel overlast door drugs gebruikers en

de drugs leveranciers, vooral in de avonden

Jaren geleden was deze wijk veel

17-01-2022 10:42

en nacht. Autoradio aan, motor word niet

schoner.

uitgezet en wegrijden met piependebanden. En dit het hele jaar door.

17-01-2022 12:09

Alles is goed behalve zebrapad bij winkels.

14-01-2022 11:41

14-01-2022 11:25

In het algemeen woon ik hier graag maar

Word slecht onderhouden en geen

er zijn enkele factoren waar ik me aanstoort.

Leuke fijne en saamhorige wijk

14-01-2022 11:22

toezicht.

14-01-2022 11:10

17-01-2022 11:18

Deze wijk heeft en is niet zo goed van naam.

14-01-2022 10:42

Ik heb positief ervaringen met de buurt maar zie ook achteruitgang van de buurt. mensen die 3 openbare parkeerplaatsen bezetten, terwijl ze garage en oprit

Ik heb wel goede contacten maar er zijn te

weinig activiteiten waar je mensen kan ontmoeten zonder een contract te moeten ondertekenen.

14-01-2022 11:13

Hier is niks. straten verderop winkels etc.

13-01-2022 15:07

17-01-2022 11:13

hebben.

Er kan nog wat gedaan worden aan de

Het bevalt mij gewoon erg goed in Brunssum noord.

14-01-2022 10:48

De aanblik van de straat is erg troosteloos.

veiligheid. Meer licht op de stoep ipv op 't

meer groen, klinkerbestrating ipv zouden dit verbeteren. regelmatig zorgen jongeren met scooters voor overlast in de straat.

13-01-2022 14:58

fietspad. 't parkje is te donker, 1 pad achter de flat is zelfs niet verlicht. De Kennedy laan is 'n racebaan vooral s'

Op zich mooie wijk, toch is er veel gestolen bij ons, en dan voel je je minder veilig.

14-01-2022 10:40

avonds. De oversteekplaatsen blijven gevaarlijk met oversteken, misschien

Auto's op stoep geparkeerd, jeugd wat rondhangt

hoge drempels of stoplichten bij rotondes ook. Ter hoogte van de

Ik woon dicht bij het centrum en het is rustig.

13-01-2022 14:47

Er wordt te hard gereden. Te weinig parkeergelegenheid. Mensen parkeren maar lukraak en niet in de vakken.

13-01-2022 13:47

Als alleenstaande zonder familie kan ik geen hoger cijfer geven. het gemis aan huiselijkheid is het grootste gebrek.

13-01-2022 13:29

Rondom de flat ziet het er erg onverzorgd uit.

13-01-2022 13:02

fysiotherapie moet ook echt 'n oversteekplaats komen, zo gevaarlijk daar. 'n groot losloopgebied voor de honden tussen de flats zou toch ook super leuk zijn, er is plaats genoeg. 't speelveld voor de kinderen wordt zowiezo nooit gebruikt door kinderen misschien beter wat voor de honden maken. De stoepen zijn erg slecht, na 'n regenbui kan je niet meer over de stoep lopen maar moet je over 't fietspad lopen.

15-01-2022 14:56

14-01-2022 10:09

We voelen ons echt gelukkig op de plek waar we wonen. Lekker rustig en knus.

13-01-2022 18:12

Woonomgeving

13-01-2022 15:04

Gevoelsmatig

13-01-2022 14:55

Soms horen wij veel lawaai op straat. Vooral nacht de bromfietzers, hondenuitwerpselen op straat en bij de voordeur

13-01-2022 14:49

Ik woon in de flat. Mijn flat is niet goed geïsoleerd en is niet gezellig uit te zien.

13-01-2022 12:35

Omdat hier niets, totaal niets aan veiligheid wordt gedaan, en als gehandicapte is

zeuren over voorzieningen erg moeilijk bij de gemeente.

13-01-2022 11:44

-

13-01-2022 11:36

Omdat veel verbeterd kan worden.

13-01-2022 11:34

Rond om hoogbouw wordt er te weinig gedaan vanuit de gemeente. Te veel

zwerfafval en te veel rotzooi bij de ondergrondse containers.

13-01-2022 11:32

Er zijn nog veel zaken die beter kunnen

,mogelijk kan een actief wijkteam hier

verbetering in brengen.

13-01-2022 11:28

Veel overlast van dealers, anders was het

een 8.

14-01-2022 11:37

Erg ontevreden over; de stoepen zijn een ramp, verzakt, geen verlichting.

geparkeerde auto's op de stoepen. missen een groot omheind veld voor de

honden waar ze kunnen spelen, geen onderhoud aan het groen, veel onkruid.

14-01-2022 11:34

Gedeeltelijk tevreden.

14-01-2022 11:16

Het is hier goed vertoeven. Hondenpop is het enige negatieve hier!

13-01-2022 14:45

Alles schoon, word goed opgeruimd

13-01-2022 14:01

Omdat de mensen veel troep neergooien buiten en op het dak

13-01-2022 13:40

Omdat de winkels goed bereikbaar zijn,

maar dat de veiligheid beter kan.

13-01-2022 13:32

zover ik weet geen lawaai en rommel en aso.

13-01-2022 13:22

Ik ben uit een andere gemeente naar

Brunssum verhuisd. ik voel mer hier erg op mijn gemak. Met name veel contacten via ons volkstuintje.

13-01-2022 13:20

Veel lawaai, veel troep, veel hondenpoep overal. Slechte trottoirs door de bomen,

slecht onderhoud aan onkruid. Bakken worden veel te weinig leeggemaakt.

13-01-2022 11:22

Omdat de winkel dichtbij is. Ik woon niet vervan de bushalte. Ik denk dat het appartement veilig is. Vriendelijke burens.

13-01-2022 11:22

Overlast, café op de Heufkestraat

13-01-2022 11:16

Wijk is anoniem.

13-01-2022 11:13

Ik maak me zorgen om de veiligheid en diverse incidenten de afgelopen jaren. Toename diefstal. Toename

Onveilige oversteekplaat[geen zebrapad meer], Geen Post.nl punt, zonder auto heb je een probleem, Slechte bus verbindingen.

13-01-2022 11:04

Er is weinig reiniging rondom huizen. En achterpad veel onkruid en hondenpoep.

Omdat ik het een fijne buurt vind

13-01-2022 13:10

In mijn wijk is veel zwerfval, veel burens

verzorgen hun tuin ook niet, door de

Kortom een verloederd achterpad.

Voorheen goed onderhouden. Helaas niet meer.

13-01-2022 10:53

Het is geen gezellige wijk overlast door 1 medehuuder waar geen aandacht aan wordt besteed.

schutting zie je afval. Ook veel ongedierte[ratten]. De wijk is erg achteruit gegaan, ook qua veiligheid.

14-01-2022 10:24

Slecht onderhoud groen, veel onkruid. Meer winkels zijn welkom in het winkelcentrum noord. Betere busverbindingen, vooral naar Sittard, verder een fijne wijk.

14-01-2022 10:18

Gewoon normale wijk, niets bijzonders.

14-01-2022 10:12

Herrie van het lossen van vrachtwagens en het verkeer, te weinig parkeerplaatsen.

14-01-2022 10:05

Ik woon hier graag, maar mis de samenhang die er in het verleden was. Het verdwijnen van horeca en buurtvereniging maken het minder mogelijk

13-01-2022 15:11

Omdat de huismeester nooit aanwezig is en het gebouw niet schoon houdt,

13-01-2022 13:24

Dit cijfer geeft aan dat wij het voldoende vinden. Er kunnen nog wat verbeteringen plaatsvinden.

13-01-2022 13:16

Ik ben tevreden maar ik mis een buurtwinkel.

13-01-2022 12:51

Gezellige wijk.

13-01-2022 12:43

Omdat het hier rustig is en ik slecht ter beenben heb ik gekozen voor een flat met lift zodat ik mij goed kan verplaatsen.

13-01-2022 12:41

winkels in de buurt.

13-01-2022 12:28

Omdat alles bij de hand is.

13-01-2022 12:20

ik vind het prettig wonen in de wijk en aangezien ik camera bewaking heb voel ik me ook veilig.

13-01-2022 12:18

Ik woon er vanaf 1971. Fijne burens. Zijn heel behulpzaam, nu ik ouder ben geworden, heb ik vaker hulp nodig. Mijn 3 kinderen wonen in het buitenland, dat is voor mij moeilijk.

13-01-2022 11:48

Gezellige wijk, winkels dichtbij.

13-01-2022 11:44

Gevoel

13-01-2022 11:41

13-01-2022 10:51

Mijn woning is prachtig zou niet weg willen, ben helaas teleurgesteld in de mentaliteit van mijn medebewoners. Ouderen helpen elkaar zou je denken, niets is hier minder waar, veel geroddel en afgunst.

13-01-2022 10:37

Appartementencomplex kan er beter uitzien van binnen.

13-01-2022 10:35

Veel teveel verkeer, hard rijden, veel lawaais' avonds, ongezellige winkelstraat, veel te vaak politie met sirenes door de straten.

Hangjongeren overlast.

13-01-2022 10:33

Woon alleen. Heb geen familie, vrienden of kennissen

13-01-2022 10:27

Kijk naar de overlast s, nachts AH parkleerplaats Kijk naar zwerfafval Europalaan. Kijk naar onderhoudsmachines, trimmers, bladblazers.

13-01-2022 10:04

Ik ben hier opgegroeid. Veel mensen ken ik nog uit mijn jeugd.

13-01-2022 13:14

Omdat niet alles goed is in deze wijk.

13-01-2022 13:00

Omdat er regelmatig afval wordt gedumpt

13-01-2022 12:53

Omdat het een 7 waard is. Nee ik ben niet bekend met het Noorderhuis.

13-01-2022 11:47

Dit rapportcijfer omdat het beter kan, maar slechter ook.

13-01-2022 11:45

Het bevalt mij wel.

13-01-2022 11:43

Omdat het over het algemeen wel fijn wonen is.

13-01-2022 11:43

Wij wonen hier al 37 jaar en nooit geen problemen ondervonden.

een 10 is te hoog, Er zijn altijd dingen te verbeteren.

13-01-2022 11:37

Ik vind het er prettig wonen. Aan saamhorigheid en gezelligheid zijn altijd verbeterpunten.

13-01-2022 11:36

Omdat het verdient is.

13-01-2022 11:36

Omdat ik het leuk en veilig vind.

13-01-2022 11:34

Ik erger me groen en geel aan de hondendie overal maar hun behoeftes doen.

13-01-2022 11:40

Waardeloze baasjes hebben deze dieren.

Ik voel me hier thuis.

13-01-2022 11:39

13-01-2022 10:02

Er is weinig te doen, te weinig buiten activiteiten.

12-01-2022 17:56

De wijk is ok, maar er zijn zaken voor verbetering vatbaar: - Meer politietoezichtivm. vuurwerkoverlast, baldadige jeugd, inbraken, vuildumpingen, lachgas. - Vakerbladeren ruimen waar veel bomen staan.

13-01-2022 11:34

Omdat u dat vraagt.

12-01-2022 17:46

Zie gegeven antwoorden.

12-01-2022 17:43

Verkeer veiligheid heeft nodige aandacht nodig, lijkt soms wel een formule1 circuit.

Ik voel me er wel thuis , maar er is weinig teden.

13-01-2022 11:31

12-01-2022 17:42

Vanwege de ervaringen tot nu toe.

13-01-2022 11:30

Nooit parkeerplek overlast van Marokkaanse bureen. overlast van buitenlanders die drugs kopen ofverhandelen.

12-01-2022 17:40

Overlast jeugd, hard rijden,hondenpoep.

13-01-2022 11:26

We wonen er al 25 jaar rustig. Kinderenzijn hier opgegroeid, maar heb geen binding met de wijk. En zou ook op korte termijn willen verhuizen

13-01-2022 11:14

Hier is alles redelijk normaal.

13-01-2022 11:14

Ik mis de saamhorigheid in de buurt.

13-01-2022 11:11

Er zijn teveel ouderen. Ze sterven 1 voor 1.

13-01-2022 11:09

Ik stoor me aan Noorderhuis, ik heb al verschillende keren gezien mannen zitten uren in busje met smartphone te spelen. Soms harde muziek in de wijk (auto's). (Positief) mensen groeten elkaar in de wijk, er zijn mensen die behulpzaam (zijn wij ook) even maatje op straat.

13-01-2022 11:06

Voelt goed

13-01-2022 11:02

Omdat de mensen allemaal een garage hebben, maar bijna niemand zet de auto erin. Dus geen plaats voor je eigen deur. Het onkruid voor vele deuren en paden, achterom worden zeer slecht schoongemaakt. Auto's in het achterpad zeer gevaarlijk voor kids.

13-01-2022 11:00

Deel 1 van 2

Deel 1 van 3

Deel 1 van 4

N 93

N 133

N 183

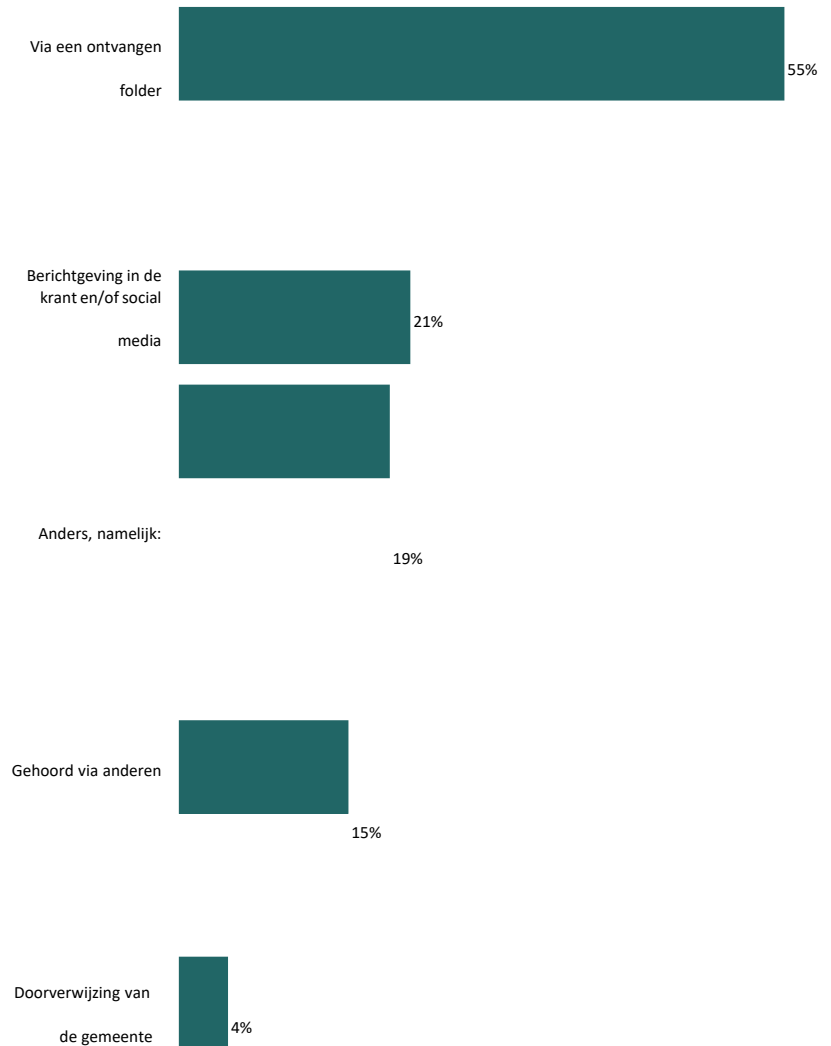
Noorderhuis

Ben je bekend met het Noorderhuis, het wijkbedrijf van Brunssum-Noord?

N 560

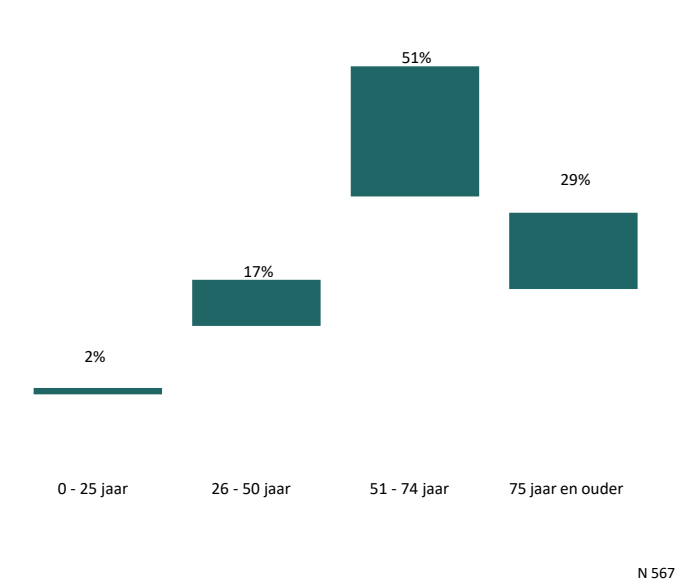
Waar ken je het Noorderhuis van? Meerdere antwoorden mogelijk

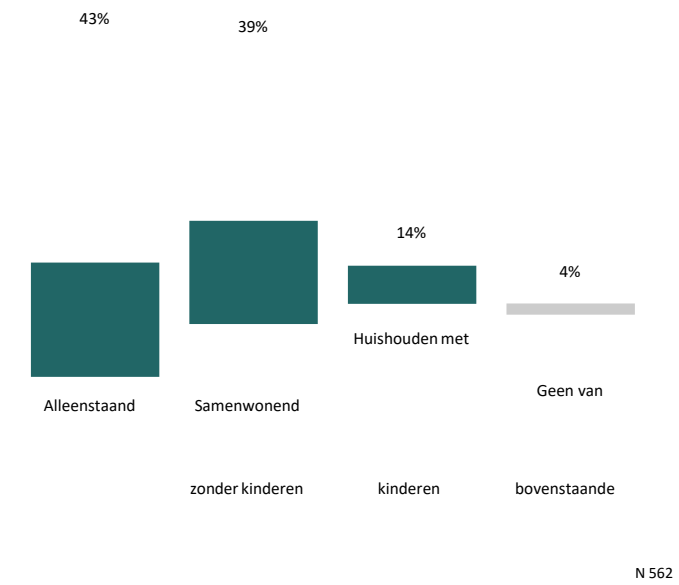
N 318

Achtergrondkenmerken

Wat is je leeftijd?

Hoe is jouw gezinssituatie?

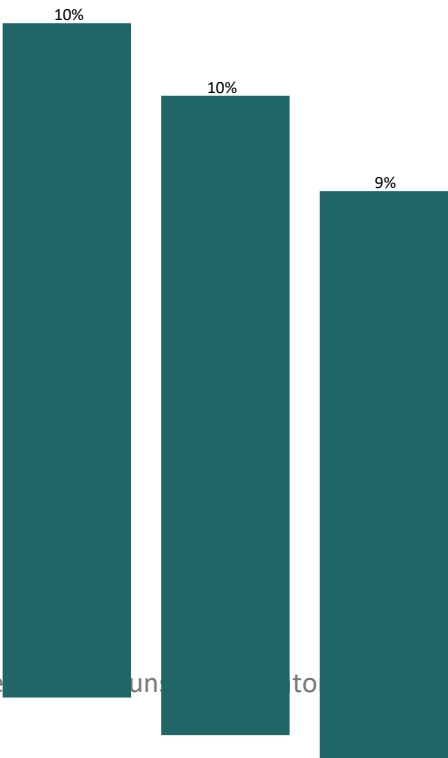
Hoe lang ongeveer woon je in Brunssum-
Noord?

In welk gebied/postcode woon je? Vermeld
s.v.p. deontbrekende letters.

71%

6441	GN	10-02-2022 12:44
6441	JJ	10-02-2022 12:42
6441	EZ	10-02-2022 12:27
6441	GV	10-02-2022 12:24
6441	KN	10-02-2022 12:22
6441	EP	10-02-2022 12:20
6441	HB	10-02-2022 12:04
6441	RV	10-02-2022 11:40
6441	JW	10-02-2022 11:20
6441	JG	10-02-2022 11:15
6441	TH	10-02-2022 11:10
6444	??	03-02-2022 13:58
6444	hb	28-01-2022 11:40
6441	JW	27-01-2022 20:52
6441	..	27-01-2022 10:55
6441	..	26-01-2022 09:44
6441	yk	24-01-2022 09:53
6441	vw	21-01-2022 12:14

6441	ct	19-01-2022 14:54
6441	jp	19-01-2022 14:52
6441	hs	19-01-2022 14:48
6441	ke	19-01-2022 10:05
6441	kx	19-01-2022 10:04
6441	kd	19-01-2022 09:59
6441	gh	19-01-2022 09:57
6441	..	18-01-2022 17:43
6441	..	18-01-2022 17:42
6441	LA	18-01-2022 17:40
6441	JM	18-01-2022 17:38
6441	..	18-01-2022 17:37
6441	ks	18-01-2022 17:23
6444	..	18-01-2022 17:21
6441	VZ	18-01-2022 17:19
6441	kv	18-01-2022 17:16
6444	??	18-01-2022 13:45
6441	HT	18-01-2022 13:39
6441	XR	18-01-2022 13:33
6441	??	

		18-01-2022 13:30
6441	HJ	
		18-01-2022 11:50
6441	KH	
		18-01-2022 11:46
6444	SW	
		18-01-2022 11:45
6441	HS	
		18-01-2022 11:41
6441	CB	
		18-01-2022 11:39
6444	H	
V		18-01-2022 11:38
6441	??	18-01-2022 11:35
6441	??	18-01-2022 11:31

6441 CD

18-01-2022 11:29

6441 KN

18-01-2022 11:26

6441 KX

18-01-2022 11:22

6441 JL

18-01-2022 11:16

Deel 1 van 10

0 – 2 jaar

3 – 5 jaar

6 – 9 jaar

Langer dan 10 jaar

Bijlage 2

Activiteiten Noorderhuis

Structureel:

- Uitdelen van maaltijden welke wij ontvangen van ondernemer in Brunssum;
- Uitdelen van fruit en groente dat over is van de Titus-Brandsmaschool;
- Het “runnen” van een groentetuin door kinderen van de Titus Brandsmaschool;
- Intensieve samenwerking met Buurtnetwerk Brunssum-Noord.

Incidenteel:

- ‘Kom op de soep’/warme maaltijd;
- Invullen belastingpapieren;
- Steunpunt Mantelzorg/Mantelzorgcompliment;
- Vrijwilligerscentrale;
- Social Sofa;
- Bezoek provincie i.v.m. gesprek bewoners i.v.m. geluidsoverlast Buitenring;
- Bezoek afvaardiging Vereniging van eigenaar t’ Bentjen i.v.m. problemen rondom de hoogbouw;
- Samen met bewoners Florence Nightingalestaat aanleggen tuin (en dan met name in de vorm van ondersteuning);
- Maquettes laten maken door kinderen groep 7 van de Titus Brandsmaschool (betreft grasveld gelegen naast de Europalaan aan de kant waar de woningen staan);
- Klussen in de wijk (denk met name aan het tuinonderhoud);
- Klussen laten ophalen door de Wmo-partners van “Samen Kracht”;
- Ondersteuning feesten 50 jaar Lemmender en 100 jaar Rozengaard;
- Deelname aan de Verspillingsvrije Week (12 september 2022);
- Enquête opstellen voor bewoners t’ Bentjen i.v.m. inventariseren problemen;
- Ondersteuning senioren dag Brunssum – Noord d.d. 1 oktober 2022;
- Uitdelen Covid-testen;
- Het ondersteunen van een garage-sale in de wijk;

Het aantal bezoekers is per activiteit verschillend. Voor ‘Kom op de soep’ komen soms 70 mensen en voor de Verspillingsvrije Week kwamen vijf personen. Om de bezoekers van informatie te voorzien, bijvoorbeeld door te informeren over wie er in het Noorderhuis actief is en welke activiteiten er zijn, is een televisie besteld maar deze functioneert helaas nog niet i.v.m. het missen van een bepaald onderdeel.

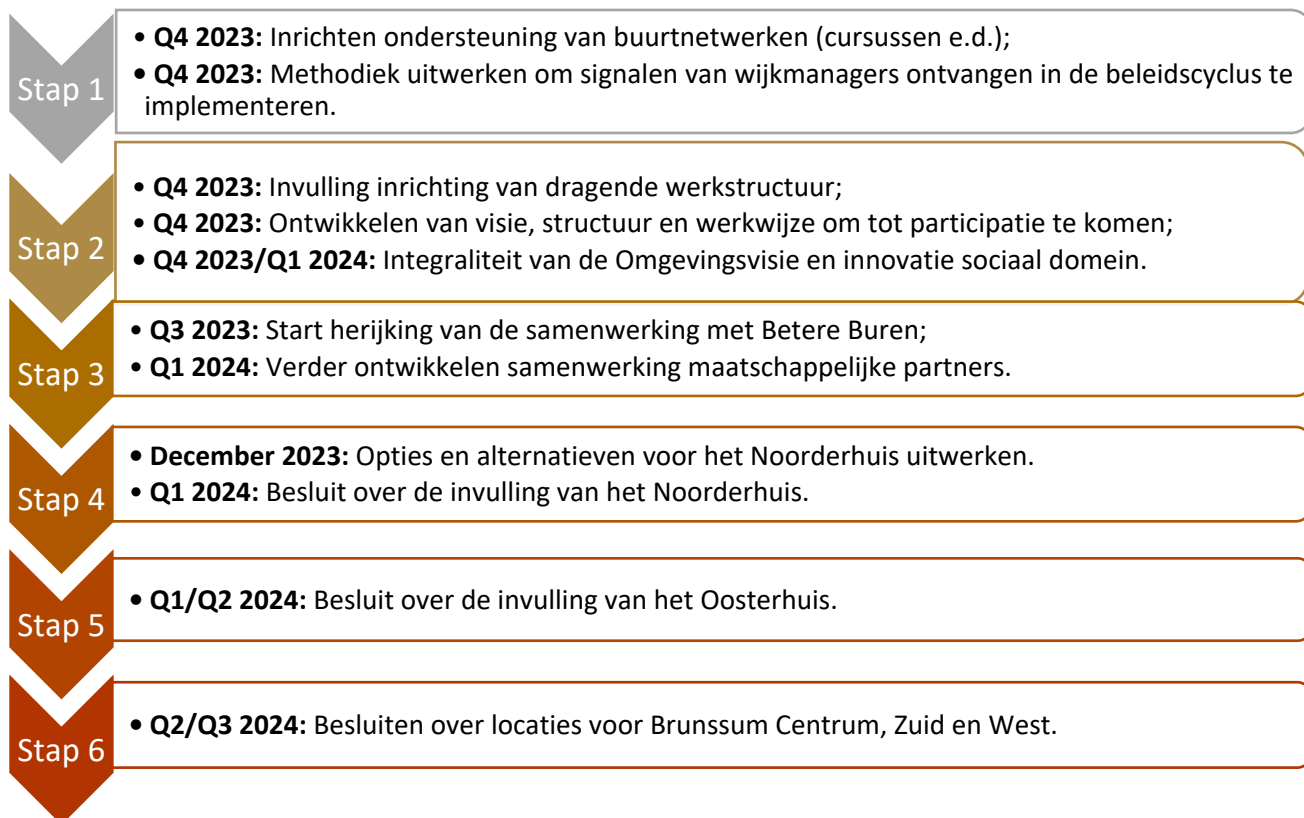
In 2022 zijn er 64 inwoners van Brunssum met diverse vragen over het reilen en zeilen van hun zelf en/of de buurt naar het Noorderhuis gekomen

Vanuit Samen Kracht (Wmo begeleiding)	Wijkactiviteiten	Betere Buren en/of afdeling OR
9 klussen	50 jaar Lemmender	Ondersteunen van de bewoners van een flat bij aanleggen tuin

	100 jaar Rozengaard	Verplaatsen van meubels;
	Hulp bij opvanglocatie Oekraïne	Ondersteuning bij achterstallig onderhoud tuin bij enkele bewoners (met meervoudige problematiek);
		Groenwerkzaamheden voor de speeltuin
		Diverse malen bezorgen van poststukken (folders, brieven gemeente, etc,)

Stappenplan doorontwikkeling Wijkgericht werken

Met dit stappenplan wordt inzichtelijk gemaakt welke stappen in de komende periode genomen moeten worden om het Wijkgericht werken door te ontwikkelen.

Noot: Bovenstaande deadlines zijn een indicatie, wat eerder kan doen we eerder.

Raadsbijeenkomst *Omgevingswet*

6 juni 2023

Doel informatiesessie

- Raad bijpraten over de implementatie Omgevingswet
- Bespreken komende raadsvoorstellen

Programma

- Terugblik
- Omgevingswet: doelstellingen
- Stand van zaken: Programmaplan Omgevingswet
 - Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
 - Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)
 - Omgevingsvisie
- Verordeningen
- Vooruitblik en raadsplanning

Terugblik

- In 2020/2021 diverse sessies met raads werkgroep over diverse thema's
- Ambitiedocument: vastgesteld door de raad op december 2021

Planning

- 5/12 september: Commissievergadering
- 19 september: RIA met Trees v/d Schoot
- 26 september: Raadsvergadering
- 31 oktober: RIA Kerninstrumenten
- 10/24 oktober: Commissievergadering
- 14 november: Raadsvergadering

Programmaplan Omgevingswet

Doelstelling:

Brunssum is op 1 januari 2024 gereed voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

Bereiken door:

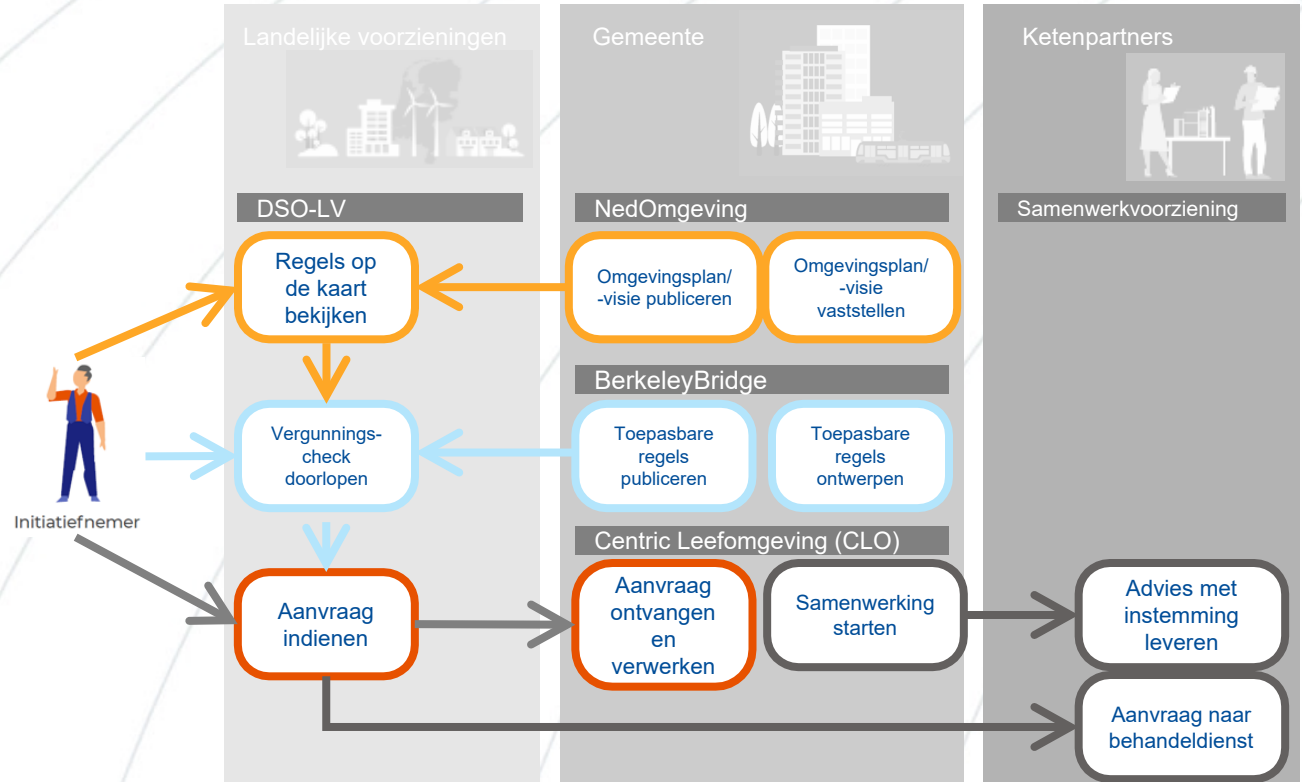
- Minimale acties uitvoeren
- Opleiden, enthousiasmeren en betrekken medewerkers

Omgevingswet: doelstellingen

- Driedelige opgave: wetsinhoudelijk, digitaal & een nieuwe manier van werken

DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet)

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

- Verantwoordelijkheid voor de bouwkwaliteit wordt nadrukkelijker dan voorheen bij de bouw zelf gelegd
- Gevolgen voor vergunningverlening en toezicht en handhaving

Omgevingsvisie

- Verplicht onder de Omgevingswet
- Vormvrij
- Richtinggevend document voor de verdere ontwikkeling van de gemeente en is de basis voor het te voeren omgevingsbeleid
 - > omgevingsplan

Verordeningen en besluiten

- Participatie
- Nadeelcompensatie
- Bindend adviesrecht Raad
- Verordening Uitvoering en Handhaving
- Delegatie vaststelling omgevingsplan
- Legesverordening
- Besluit instellen Commissie Ruimtelijke kwaliteit

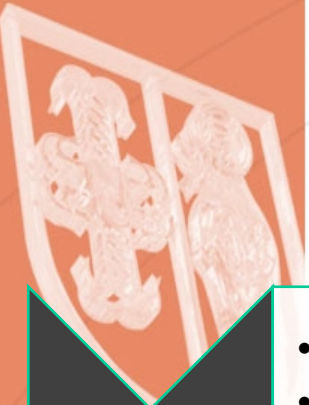
Participatie

- *'Het in een vroegtijdig stadium betrekken van bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit'. (Definitie participatie Omgevingswet)*
- Participatie bij de instrumenten Omgevingswet
 - Omgevingsvergunning: Aanvraagvereiste
 - Omgevingsvisie- en programma: Motiveringsplicht
 - Omgevingsplan: Kennisgevings- en motiveringsplicht

Participatie: Instrumenten

Instrument	Regels	Wie is er verantwoordelijk?	Participatie Verplicht?
Omgevingsvisie/programma	Motiveringsplicht	Gemeente	Ja
Omgevingsplan	Kennisgevingsplicht & Motiveringsplicht	Gemeente	Ja
Omgevingsvergunning binnenplanse activiteit	Aanvraagvereiste	Initiatiefnemer	Nee
Omgevingsvergunning buitenplanse activiteit waarbij participatie vooraf verplicht is gesteld	Aanvraagvereiste	Initiatiefnemer	Ja

Participatie: Omgevingsvergunning

Binnenplanse activiteit

- Participatie is een aanvraagvereiste
- Participatie is **niet** verplicht, en mag vrij vormgegeven worden door initiatiefnemer

Buitenplanse activiteit

- Participatie is een aanvraagvereiste
- Participatie **kan** worden verplicht voor aangewezen activiteiten door de Raad
- Verplichte participatie: de vorm blijft **vrij te bepalen** door de initiatiefnemer

Raadsbesluit verplichte participatie

- De Raad wijst gevallen aan waarbij participatie rondom buitenplanse omgevingsplanvergunningen verplicht is
- Vormgeving participatie is vormvrij
- Handreiking rondom participatietrajecten

Nadeelcompensatie

- Schade door rechtmatig overheidshandelen, bijv. door langdurige wegopbrekingen, een omgevingsvergunning, regels uit een omgevingsplan
- Regels in een omgevingsplan zijn geen schadeoorzaak als voor de activiteit een omgevingsvergunning nodig is

Nadeelcompensatie

Keuzemogelijkheden voor raad:

- inschakeling adviescommissie (niet verplicht, bij kleine schades, < € 1.000,- geen commissie)
- drempelbedrag: € 300
- voorschotregeling: tussentijds alvast een deel van de schade uitkeren

Bindend adviesrecht

- Insteek OW is dat B&W bevoegd gezag is bij vergunningverlening (bevorderen snelheid)
- Alleen een rol voor raad in aangewezen gevallen
- In deze gevallen dient de raad geconsulteerd te worden over de aanvraag, college dient advies op te volgen

Bindend adviesrecht

- Voorstel: conform Ambitiedocument lijst huidige vvgb omdraaien
- Wel toevoeging enkele nieuwe zaken: zonneparken, windmolens

Bindend adviesrecht

Afwijkingen:

- Raad ook in positie bij politiek-bestuurlijk gevoelige zaken
- Wanneer raad eerder visie etc. heeft vastgesteld over het initiatief dan is adviesrecht niet van toepassing

Verordening uitvoering en handhaving

- toetsingskader voor uitvoering (oude “vth-verordening”)
- Verwijzing naar landelijke normen (kwaliteitscriteria)
- Alleen wijziging van wettelijke grondslag

Legesverordening

- Impact van de Omgevingswet en Wkb op leges
- Effecten door:
 - Juridische grondslagen
 - Bouwtechnisch toets
 - Belang van vooroverleg
 - Regionale (samenwerkings-)afspraken
 - Milieuleges (nieuw)

Delegatie vaststelling omgevingsplan aan B&W

- Nieuwe mogelijkheid in wet (kan nu niet)
- Kleinere/ambtshalve/beleidsarme vertalingen
- Voorbereidingsbesluit ook (“bevriezen” / snelheid), inhoudelijk plan komt daarna toch in de raad
- Jaarlijkse terugkoppeling richting raad

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit

- Raad moet nieuwe verordening vaststellen met werkwijze adviescommissie
- Ow kent alleen verplichting voor adviescommissie voor rijksmonumenten
- Continuering huidige praktijk: advisering welstand via stadsbouwmeester bij aanvragen, advisering in het kader van grotere plannen etc.
- Welstandsbeleid (inhoudelijk) wijzigt niet

Pre-productieomgeving Omgevingsloket (Omgevingswet)

Hieronder een korte instructie om het nieuwe Omgevingsloket te kunnen bekijken. Let wel: dit betreft de pre-productieomgeving (een soort oefen- en testomgeving), waarin nog wijzigingen en tests plaatsvinden. De productieomgeving (de definitieve versie van het loket) treedt pas op 1 januari 2024 in werking.

DSO

Het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) is een bundeling van digitale onderdelen die gaan over de fysieke leefomgeving. Het Omgevingsloket (de klantenwebsite) vervangt 3 oude websites:

1. Ruimtelijkeplannen.nl: weergaven van ruimtelijke regelgeving en -plannen
2. AIM (Activiteiten Internet Module): Indienen van milieumeldingen en -aanvragen
3. OLO (Omgevingsloket Online): Vergunningencheck en aanvragen van ruimtelijke vergunningen.

Bovenstaande onderdelen worden vervangen door één website met drie onderdelen. Hieronder een toelichting:

Link: <https://pre.omgevingswet.overheid.nl/home>

Vergunningencheck: In dit onderdeel kun je checken of je een vergunning of melding moet doen voor een bepaalde activiteit.

Aanvragen: Dit is de aanvraagmodule waarin een melding, vergunning of informatieplicht kan worden ingediend. Let op! Je moet inloggen om deze module te kunnen zien.

Heeft u geen van bovenstaande inlogmogelijkheden? Dan kunt u een Omgevingsloket-ID gebruiken.

[Ga naar inloggen met Omgevingsloket-ID.](#)

Heeft u geen Omgevingsloket-ID? [Vraag dan een Omgevingsloket-ID aan.](#)

Kies daarom voor: 'Vraag dan een Omgevingsloket-ID aan'. En dan voor 'Burger'. Maak een account aan, en zorg voor een twee-factor-authenticatie op een telefoon.

Regels op de kaart: Hierin zijn de juridische regels en -plannen te vinden.

Momenteel werken Brunssum, en ook alle andere deelnemers aan het DSO, nog aan de correcte vulling van het Omgevingsloket.

Minimale acties Omgevingswet voor gemeenten

Versie 6.0 / 28 september 2022

Dit overzicht van minimale acties Omgevingswet laat zien wat gemeenten minimaal moeten regelen voor 1 januari 2023 om klaar te zijn voor de invoering van de Omgevingswet. We onderscheiden hierin de volgende categorieën:

1. Juridische eisen: dit zijn eisen die één op één terug te voeren zijn op verplichtingen in wet- en regelgeving;
2. Bedrijfsmatige eisen: deze zijn niet juridisch verplicht, maar worden wel vanuit bedrijfsmatige optiek noodzakelijk geacht voor het uitvoeren van de wet;
3. Adviezen: niet verplicht per 1-1-2023, maar wel noodzakelijk voor het (op termijn) bereiken van de doelen van de Omgevingswet

De ordening van de minimale acties is gebaseerd op de beleidscyclus, waarbij vanuit de fase uitvoering is teruggewerkt naar de voorgaande fasen (achtereenvolgens beleidsdoorwerking, beleidsvorming, monitoring en evaluatie). Daaraan is een blokje 'strategie' en 'overig' toegevoegd. Een aantal van de eisen is ontleend aan de interbestuurlijke minimumlijst. Dit is bij de betreffende eisen aangegeven (namelijk 2, 3, 4, 5 en 14).

In versie 4.0 zijn geen nieuwe mijlpalen toegevoegd. Enkel zijn de toelichtingen, accenten en de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet aangepast. De inhoud is hetzelfde gebleven.

In versie 5.0 is alleen de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet aangepast.

In versie 6.0 is minimale actie 28 toegevoegd.

Algemene strategie

1. Ambities, strategie, aanpak en financiën bepaald

Advies

De gemeente heeft de ambities, strategie en aanpak voor de invoering van de Omgevingswet bepaald en de financiële consequenties in beeld gebracht.

Gemeenten krijgen door de Omgevingswet meer bestuurlijke afwegingsruimte. Daarnaast liggen er keuzes hoe het instrumentarium van de Omgevingswet in te zetten en de wijze waarop en het tempo waarin de Omgevingswet wordt ingevoerd. Daarbij dienen de financiële consequenties van de Omgevingswet in beeld te worden gebracht. De VNG adviseert deze keuzes op korte termijn expliciet te maken, omdat ze gevolgen hebben voor het verdere traject. Geadviseerd wordt om daarbij ook een planning op te stellen voor de door de raad te nemen besluiten.

Aanvragen, meldingen & vergunningen

2. Kunnen ontvangen aanvragen en meldingen

Eis (juridisch)

Vergunningen en meldingen: Techniek:

Per 1-1-2023 is het bevoegd gezag (en/of de uitvoeringsorganisatie) in staat om conform de daarvoor geldende standaard verzoeken (aanvraag, melding, informatieplicht e.a.) (o.a. art. 14.1 Ob) vanuit de landelijke voorziening te kunnen ontvangen.

(Deze eis is maakt als nummer 5.1 deel uit van de interbestuurlijke minimumlijst).

Voor de continuïteit van de dienstverlening moet de gemeente (en/of de uitvoeringsorganisatie) vanaf 1-1-2023 verzoeken (aanvraag, melding, informatieplicht, e.a.) en aanvullingen vanuit DSO- LV kunnen ontvangen. Dit behelst ook verzoeken om 'omgevingsoverleg' (zie eis 8). DSO-LV biedt verzoeken aan conform de STAM standaard. De gemeente moet bovendien haar VTH software via een Digikoppeling aansluiten op DSO-LV en via een API verzoeken binnenhalen. Dit is een ander koppelingsmechanisme dan bij het huidige Omgevingsloket Online. Het is niet mogelijk om via het DSO-LV aanvullende gegevens 'op te vragen'. Dit dient via een ander kanaal te verlopen (aanvullingen kunnen wel via

DSO-LV ontvangen worden). De gemeente dient de benodigde aanpassingen in de VTH software te hebben gedaan. Daarnaast moeten zaaksystemen zijn ingericht conform Omgevingswet (zaaktypen en processen) en moeten deze overweg kunnen met Omgevingswet activiteiten b.v. milieubelastende activiteit (i.p.v. inrichting) en locatie. Gemeenten moeten afspraken maken met uitvoeringsorganisaties (bv. omgevingsdienst) over de afhandeling van activiteiten. Voor activiteiten die door uitvoeringsorganisaties worden uitgevoerd, dient de gemeente instellingen in DSO-LV te doen, zodat de verzoeken uit DSO-LV automatisch goed gerouteerd worden. Verder moet de gemeente een verzoek kunnen doorsturen naar een ander bevoegd gezag of naar een andere behandeldienst.

3. Kunnen beoordelen vergunningaanvragen

Eis (juridisch)

Vergunningen en meldingen: Proces:

Per 1-1-2023 is het bevoegd gezag (en/of de uitvoeringsorganisatie) voorbereid op de gewijzigde vergunningprocedure conform de eisen van de Omgevingswet. Hieronder valt het kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag.

(Deze eis is maakt als nummer 5.2 deel uit van de interbestuurlijke minimumlijst).

De Omgevingswet stelt nieuwe eisen aan het proces van vergunningverlening. Belangrijke veranderingen zijn a) een verkorting van de beslistermijn voor de meeste aanvragen naar 8 weken en b) een integraal besluit van meer sectoren dan nu. In bepaalde gevallen verandert het bevoegd gezag en/of advieschap van andere bestuurslagen. De kennisgeving van de verleende vergunning vindt op 1-1-2023 naar verwachting nog plaats via DROP¹ (let in dit kader ook op de gewijzigde regels als gevolg van de Wet elektronische publicaties en bijzondere aanleververeisten aan DROP voor de kennisgeving van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit). Gemeenten moeten processen en systemen aanpassen en hun medewerkers opleiden. Hierbij dient oog te zijn voor de coördinatieregeling uit afdeling 3.5 Awb (nieuw) en de verplichte toepassing hiervan op grond van art 16.7 Ow. Samenwerkingsafspraken met uitvoeringsorganisaties en ketenpartners moeten hiertoe mogelijk worden bijgesteld (procesafspraken, taken bij meldings- en vergunningplicht, verkennen initiatief, toezicht en handhaving, adviesstaken). De gemeente en haar ketenpartners kunnen ter ondersteuning van de samenwerking hun VTH software aansluiten op de samenwerkvoorziening van DSO-LV (advies). Tenslotte moeten -als dit aan de orde is- de besluiten van de gemeenteraad inzake 'advies met instemming voor de raad' (bij de buitenplanse Omgevingsplanactiviteit) en 'verplichting tot participatie' in het proces worden verwerkt.

4. Kunnen beoordelen vergunningaanvragen

Eis (juridisch)

Vergunningen en meldingen: Beeoordeling:

Per 1-1-2023 is het bevoegde gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om aanvragen voor omgevingsvergunningen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet.

(Deze eis is maakt als nummer 5.3 deel uit van de interbestuurlijke minimumlijst).

De Omgevingswet brengt nieuwe juridische begrippen en kaders voor vergunningverlening. Er zijn twee grote wijzigingen in de systematiek. In de milieuregelgeving wordt het begrip 'inrichting' losgelaten en komt het begrip 'activiteit' daarvoor in de plaats. Bij een aanvraag moet beoordeeld worden welke activiteiten en regels in het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing zijn. De tweede grote wijziging is het loskoppelen van de technische bouwactiviteit (regels in het besluit bouwwerken leefomgeving) van de ruimtelijke bouwactiviteit (regels in de bruidsschat). Daarnaast komen er nieuwe rekenregels en normen voor geluid en verschuiven er bodemtaken van de provincie naar de gemeente. Bij gemeenten en uitvoeringsdiensten ligt een forse opgave om voor 1-1-2023 kennis en expertise op te bouwen over deze inhoudelijke wijzigingen. Juist in de overgangsfase is het daarbij heel belangrijk dat de gemeente zich een helder beeld verwerft: wélke aanvragen, gedaan op wélk moment, moeten worden getoetst aan wélke regels (bij zowel vergunningverlening als handhaving)! Immers: er zijn gerelateerde wetten die (nog) niet overgaan in de Omgevingswet. Ook kunnen regels verhuizen als gevolg van de stelselwijziging (van regeling-niveau naar AMvB of bruidsschat) Lokale verordeningen gaan stapsgewijs op in het nieuwe omgevingsplan, geheel of deels. Soms gelden daarbij de lokale aanvraagvereisten, soms zijn deze opgenomen in de bruidsschat, etc.

¹ De wijze waarop de kennisgeving voor de buitenplanse OPA in DSO-LV wordt getoond wordt nog nader uitgewerkt.

5. Kunnen aanleveren indieningsvereisten

Eis (juridisch)

Vergunningen en meldingen: Indieningsvereisten:

Per 1-1-2023 stellen provincie, waterschap en gemeente de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen.

(Deze eis is maakt als nummer 5.4 deel uit van de interbestuurlijke minimumlijst).

De aanvraagformulieren in het DSO-LV zijn zogenoemde 'dynamische formulieren'. Deze formulieren worden opgebouwd met 'toepasbare regels'. Die zijn gebaseerd op de indieningsvereisten die zijn opgenomen in wet- en regelgeving. Als start wordt het DSO-LV gevuld met de toepasbare regels (de aanvraagformulieren dus) die zijn gebaseerd op de bruidsschat. Daarna dienen gemeenten de gewenste wijzigingen hierin zelf aan te leveren aan DSO-LV volgens de voorschreven standaard (STTR). Gemeenten dienen daarom de hiervoor benodigde kennis op te bouwen en systemen (of diensten) te verwerven. Ook zijn afspraken nodig met de omgevingsdiensten over hun rol bij het opstellen van de indieningsvereisten en (indien gewenst) toepasbare regels. Daarnaast is van belang dat gemeenten vragenbomen opstellen voor die vergunningchecks en meldingen die niet worden geleverd met de bruidsschat, maar die ze nu wel in OLO hebben (behouden gelijkblijvend dienstenniveau).

6. Gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit ingesteld

Eis (juridisch)

De gemeente heeft een commissie ingesteld die in ieder geval tot taak heeft te adviseren over de aanvragen van een omgevingsvergunning voor een Rijksmonument (gemeentelijke adviescommissie).

Onder de Omgevingswet is een welstandscommissie (of een commissie ruimtelijke kwaliteit) alleen verplicht voor het toetsen van de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een Rijksmonument. Ook andere adviesrollen kunnen bij de commissie belegd worden. Gemeenten moeten zich voor 1-1-2023 beraden op de gewenste invulling en inrichting van deze commissie.

7. Vergunningverlening aangepast op de Wkb

Eis (juridisch)

Per 1-1-2023 dient de gemeente de vergunningverlenings- en meldingsprocessen betreffende bouwactiviteiten te hebben aangepast aan de Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb). Dit omvat de inrichting van processen, de legesverordening, de informatievoorziening, de afspraken met uitvoeringsdiensten en private partijen en juridische/inhoudelijke aspecten.

Het proces voor vergunningverlening voor bouwwerken wordt in tweeën opgeknipt: de ruimtelijk component (toets aan omgevingsplan en -veiligheid) loopt via de gemeente en de bouwtechnische component afhankelijk van de categorie van het bouwwerk via een specifieke bouwtechnische vergunning of Wkb-melding. Hiertoe wordt de papieren (technische) toets op het bouwplan vooraf vervangen door toetsing in de praktijk op het bouwwerk zoals gebouwd. De initiatiefnemer wordt verplicht een onafhankelijke kwaliteitsborger in te schakelen die tijdens de bouw op conformiteit met de bouwtechnische voorschriften uit het Besluit bouwwerken leefomgeving toetst en verklaart dat de getoetste onderdelen aan de voorschriften voldoen. Dit wordt bij private partijen belegd. Dit alles vraagt een aanzienlijk aantal wijzigingen in processen, legesverordening, competenties en informatievoorziening die de gemeente dient te implementeren.

8. Proces verkennen initiatief ingericht

Eis (bedrijfsmatig)

De gemeente heeft het proces 'verkennen initiatief' zodanig ingericht dat een volledig en betrouwbaar beeld wordt verkregen van het initiatief, van het draagvlak bij belanghebbenden en van de mogelijkheden van het bevoegd gezag om de benodigde vergunning(en) hiervoor te verlenen.

Het proces 'verkennen initiatief' gaat vooraf aan het indienen van de definitieve vergunningaanvraag. Effectief inrichten van dit proces is noodzakelijk voor het kunnen halen van de 8-weken-termijn bij (complexe) vergunningaanvragen. Hierbij moeten alle betrokken stakeholders worden aangehaakt, mogelijkheden en alternatieven verkend, alle benodigde

informatie verzameld en een betrouwbare inschatting van de haalbaarheid zijn gemaakt. Het kunnen verwerken van het omgevingsoverleg uit DSO-LV en de omgevingstafel is een door VNG geadviseerde en in de praktijk beproefde methode om hieraan invulling te geven. Andere vormen van de voorafstemming met de initiatiefnemer zijn vooroverleg en principeoverleg.

9. Participatie bij initiatieven ingericht

Eis (bedrijfsmatig)

De gemeente heeft de minimaal noodzakelijke processen en werkwijzen voor participatie bij initiatieven ingericht.

Participatie is één van de belangrijke aspecten van de Omgevingswet en kan op veel ambitieniveaus vorm krijgen. Participatie is niet verplicht bij omgevingsvergunningen (behoudens de door de raad aan te wijzen buitenplanse omgevingsplanactiviteiten) en kent geen vormvereisten. De gemeente dient enkele belangrijke zaken, zoals benoemd in de roadmap, te regelen. NB: uit de motie Nooren (11 februari 2020) vloeit voort dat gemeenten, liefst voor inwerkingtreding van de Omgevingswet, participatiebeleid moeten vaststellen. Daarin wordt vastgelegd hoe participatie wordt vormgegeven en welke eisen daarbij gelden.

10. Kunnen opstellen en aanleveren vragenbomen vergunningcheck

Advies

De gemeente is in staat om toepasbare regels voor de vergunningcheck op te stellen en aan te leveren aan DSO-LV, conform de daarvoor geldende standaard; Per 1-1-2023 tenminste voor die activiteiten waarvoor het uitvoeren van een vergunningcheck nu ook al mogelijk is (gelijkblijvend dienstverleningsniveau).

Met de vergunningcheck kunnen burgers en bedrijven eenvoudig checken of een vergunning nodig is, in eerste instantie voor topactiviteiten. Het aanbieden van een vergunningcheck per 1-1-2023 is geen juridische verplichting. Het behouden van het huidige dienstverleningsniveau is wel bestuurlijk overeengekomen. Dit betekent dat vragenbomen moeten worden gemaakt voor alle activiteiten waarvoor nu in het OLO een vragenboom bestaat. Een deel van deze vragenbomen wordt meegeleverd met de bruidsschat en valt daarna onder gemeentelijk beheer. Een klein deel moet door de gemeente zelf opgesteld worden.

11. Snelle dienstverlening voor topactiviteiten ingericht

Advies

De gemeente heeft processen voor snelle en simpele dienstverlening ingericht voor eenvoudige topactiviteiten, zoals eenvoudige verbouwingen in en om het huis, t.w. dakkapel, uitbouw, kappen etc.

De Omgevingswet heeft onder andere ten doel het verbeteren van de dienstverlening. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar veel uitgevoerde (vaak kleine) initiatieven die vooral worden ondernomen door burgers en MKB. De wet biedt kansen om dergelijke initiatieven vergunningvrij te maken (via Algemene Regels) en daar waar vergunningen nodig blijven is het de uitdaging om de processen zo snel en simpel mogelijk in te richten. De 'snelserviceformule' biedt een concrete aanpak om deze doelstelling vorm te geven.

Toezicht en handhaving

12. Toezicht en Handhaving ingericht

Eis (juridisch)

De gemeente heeft toezicht en handhaving afgestemd op de bedoelingen en eisen van de Omgevingswet, in samenwerking met uitvoeringsorganisaties en andere bevoegd gezagen.

De Omgevingswet heeft op uiteenlopende wijzen consequenties voor toezicht en handhaving. Zo is er vaker sprake van algemene regels en zorgplichten. Zorgplichten kunnen zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk worden gehandhaafd. Een overtreding van een gedoogplicht is onder de Omgevingswet strafbaar te stellen. De mogelijkheden voor de bestuurlijke boete zijn uitgebreid. Prioriteringsbeleid mag een formele reden zijn om niet te handhaven en tenslotte kunnen bevoegdheden worden overgedragen aan een ander bestuursorgaan. Deze veranderingen zullen deels effect hebben vanaf 1-1-2023 -als gevolg van de wet, AMVB's en Regeling- en deels in de jaren daarna door nieuwe

(typen van) regels in de omgevingsverordening en het omgevingsplan. Dit vraagt aanpassingen van organisatie, processen en systemen, in samenwerking met uitvoeringsorganisaties en andere bevoegd gezagen. De gemeente moet zich hier een beeld van vormen.

13. Toezicht en handhaving aangepast aan de Wkb

Eis (juridisch)

Per 1-1-2023 dient de gemeente de toezichts- en handhavingprocessen bij bouwactiviteiten te hebben aangepast aan de Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb). Dit omvat de inrichting van processen, de informatievoorziening, de afspraken met uitvoeringsdiensten en private partijen en juridische/inhoudelijke aspecten.

De Wet kwaliteitsborging betekent een groot aantal veranderingen bij toezicht en handhaving inzake bouwactiviteiten. De gemeente blijft verantwoordelijk voor het toezicht op de bestaande bouw en omgevingsveiligheid en blijft het bevoegd gezag. Bouwtoezicht voor categorie 1 bouwwerken wordt echter primair belegd bij private kwaliteitsborgers. De (technische) toets op het bouwplan vooraf wordt vervangen door (technische) toetsing op het bouwwerk zoals gebouwd. De gemeente toetst niet meer inhoudelijk aan bouwtechnische voorschriften, maar controleert of de opdrachtgever werkt meteen toegelaten, geschikt instrument en een onafhankelijke kwaliteitsborger. De Wkb voert daarbij ook verschillende aanpassingen door in het Burgerlijk Wetboek om de positie van de opdrachtgever te versterken. Dit alles vraagt een aanzienlijk aantal wijzigingen in processen, competenties en informatievoorziening die de gemeente dient te implementeren.

Planvorming

14. Kunnen wijzigen omgevingsplan

Eis (juridisch)

Als een gemeente een omgevingsplan wil wijzigen, dan stelt de gemeente deze wijziging per 1-1-2023 vast conform de eisen van de Omgevingswet. Het gewijzigde deel van het plan voldoet aan de provinciale instructieregels en aan de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De wijziging wordt met behulp van de geldende standaard ontsloten via LVBB/ DSO-LV.

(Deze eis is maakt als nummer 4 deel uit van de interbestuurlijke minimumlijst).

Gemeenten beschikken op 1-1-2023 over een tijdelijk omgevingsplan van rechtswege. Het wijzigen hiervan moet volgens de regels van de Omgevingswet. Dit betekent dat wijzigingen moeten voldoen aan de instructieregels van rijk en provincie, maar ook aan andere kaders vanuit wet- en regelgeving. Denk aan: wat mag in het omgevingsplan, welke omgevingswaarden mag de gemeente zelf stellen, waar is maatwerk op rijksregels mogelijk etc. Bij het maken van een omgevingsplan nieuwe stijl krijgen gemeenten te maken met een aantal beleidsvernieuwingen rond bijvoorbeeld geluid en externe veiligheid. Zo zullen de huidige geluidproductieplafonds van (spoor)wegen en gezoneerde industrieterrein in omgevingswaarden in het omgevingsplan moeten worden opgenomen en zijn de rekenregels aangepast. Ook de systematiek voor externe veiligheid verandert: in het nieuwe omgevingsplan komen o.a. zogenoemde aandachtsgebieden. De wijzigingsbesluiten (en de eventueel daaraan voorafgaande voorbereidingsbesluiten) moeten volgens de nieuwe standaard (STOP/TP) aan de LVBB (en daarmee indirect aan DSO-LV) worden aangeboden. Dit vraagt nieuwe ICT-systemen. Ook dienen gemeenten na te denken hoe ze de eventuele samenwerking met stedenbouwkundige bureaus inhoudelijk vormgeven en hoe ze het omgevingsplan gaan onderhouden en beheren. Het is van belang dat gemeenten zich hierop voorbereiden voor 1-1-2023.

15. Kunnen werken met tijdelijk omgevingsplan

Eis (bedrijfsmatig)

Per 1-1-2023 is de gemeente in staat om te kunnen werken met het tijdelijk omgevingsplan (van rechtswege). De gemeente heeft zich hiervoor verdiept in de bruidsschat, het overgangsrecht en de wijze waarop het tijdelijk omgevingsplan geraadpleegd kan worden in het DSO-LV. Daarnaast heeft de gemeente de bestaande 'planvoorraad' opgeschoond en –voor zover nodig geacht- de oude bestemmingsplannen geactualiseerd in ruimtelijkeplannen.nl.

Elke gemeente krijgt van rechtswege het tijdelijk omgevingsplan: de verzamelde bestaande ruimtelijke plannen aangevuld met de bruidsschat -regels die van het Rijk overgaan naar gemeenten. Om hiermee goed te kunnen werken moet de gemeente de inhoud van de bruidsschat doornemen en oefenen met het nieuwe omgevingsloket, waarin de bruidsschatten ruimtelijke plannen naast elkaar getoond worden. Gemeenten kunnen de bruidsschat nog even ongemoeid laten, maar kunnen ook besluiten om die, vanaf 1-1-2023, te vervangen door eigen regels in het nieuwe omgevingsplan. Het advies is om daar over na te denken. Daarnaast raden we aan om voor inwerkingtreding van de Omgevingswet de bestemmingsplannen 'op te schonen'.

16. Plan(ning) gemaakt voor een nieuw omgevingsplan

Advies

De gemeente heeft keuzen gemaakt over de uitgangspunten, structuur en insteek van het nieuwe omgevingsplan. Daarbij is ook bepaald in welke stappen en in welk tempo het nieuwe omgevingsplan wordt opgesteld. Eén en ander in lijn met de kaders vanuit rijks- en provinciale regelgeving en vastgelegd in een met de raad afgestemd plan van aanpak.

De gemeente heeft tot 31-12-2029 de tijd om het tijdelijke omgevingsplan om te vormen tot een omgevingsplan dat voldoet aan de bedoeling van de Omgevingswet. Dit is in de meeste gemeenten een proces van jaren. Daarom is het verstandig om nu te beginnen met oriënterende en voorbereidende stappen. Relevant hierbij is dat wanneer het langer duurt om te komen tot het nieuwe omgevingsplan, dit tot gevolg heeft dat een langere periode het oude regime (tijdelijk omgevingsplan) en nieuwe regime (nieuw omgevingsplan) naast elkaar bestaan, hetgeen de lijnorganisatie belast. Daarom wordt geadviseerd in het plan te sturen op een zo kort mogelijke periode voor het opstellen van het nieuwe omgevingsplan. Het is daarnaast van belang om de kaders vanuit rijksregelgeving en de provinciale verordening goed te bestuderen; provinciale instructieregels kunnen bijvoorbeeld betekenen dat sommige onderdelen van het omgevingsplan al (ruim) voor 2029 vastgesteld moeten zijn (denk aan klimaatadaptatie, energietransitie etc.).

Programma('s)

17. Programma luchtkwaliteit vastgesteld

Eis (juridisch)

Per 1-1-2023 beschikken die gemeenten die daartoe verplicht zijn over een vastgesteld programma luchtkwaliteit.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving is een omgevingsnorm voor luchtkwaliteit opgenomen. Gemeenten waar deze norm overschreden wordt, moeten per 1-1-2023 een vastgesteld programma luchtkwaliteit hebben.

18. Kennis vergaard over kerninstrument programma

Advies

De gemeente heeft haar programma('s) vastgesteld en (zodra mogelijk) gepubliceerd via DSO-LV.

Het programma is een belangrijk kerninstrument dat een rol vervult als verbindend instrument tussen omgevingsvisie en het omgevingsplan. De VNG adviseert om tijdig kennis op te bouwen over dit kerninstrument, aangezien de wijze waarop de gemeente het programma in wil zetten van invloed is op het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Omgevingsvisie

19. Omgevingsvisie in voorbereiding

Advies

De gemeente heeft wezenlijke stappen gezet in het formuleren van een integrale omgevingsvisie zoals bedoeld in de Omgevingswet en heeft besloten of zij gebruik maakt van de gelijkstellingsbepaling, welke regelt dat een voor 1-1-2023 vastgestelde omgevingsvisie ook na inwerkingtreding blijft gelden als omgevingsvisie.

De verplichting om een gebiedsdekkende omgevingsvisie te hebben geldt vanaf 1-1-24. De doorlooptijd voor het opstellen van een omgevingsvisie en de besluitvorming is echter vaak lang. Daarom is het zinvol om hiermee nu te beginnen. De gemeente kan op deze wijze leren hoe zij het instrument omgevingsvisie wil inzetten en bovendien helpt duidelijkheid over de

omgevingsvisie bij het opstellen van het omgevingsplan. Indien een gemeente voor 2022 reeds beschikt over een omgevingsvisie kan ze gebruik maken van de zogenaamde 'gelijkstellingsbepaling'. In dat geval geldt een omgevingsvisie die is vastgesteld voor 1-1-2023 ook daarna als een omgevingsvisie. Indien een gemeente na 1-1-2023 een omgevingsvisie vaststelt, dient deze bekendgemaakt en beschikbaar gesteld te worden via de LVBB.

Monitoring en evaluatie

20. Monitoring en evaluatie ingericht

Advies

De gemeente heeft monitoring & evaluatie afgestemd op de bedoelingen en eisen van de Omgevingswet.

De Omgevingswet heeft op uiteenlopende wijzen consequenties voor monitoring. Deels per 1-1-2023 als gevolg van wet- en regelgeving op landelijk niveau en deels (in toenemende mate) in de jaren daarna door nieuwe (typen van) regels in de omgevingsverordening en het omgevingsplan. Dit vraagt aanpassingen van organisatie, processen en systemen in samenwerking met uitvoeringsorganisaties en andere bevoegd gezagen. In het bijzonder dient hierbij -vanuit het aanvullingsspoor geluid-aandacht te zijn voor monitoring van geluid: dit moet structureel en fijnmaziger worden ingericht. Er komen daarnaast nieuwe normen en meetwaarden (dit betekent anders meten). Bij gebiedsontwikkeling wordt een preventieve geluidstoets verplicht. Tevens komt er de verplichting geluidsbelastingkaarten te bepalen, gekoppeld aan het omgevingsplan. Deze moeten landelijk worden ontsloten via de Cvvg, naar verwachting per 2023.

Overig

21. Kunnen uitvoeren gedecentraliseerde bodemtaken

Eis (juridisch)

Per 1-1-2023 heeft de gemeente afspraken gemaakt over de overdracht van bodemtaken, de regels en de bijbehorende middelen vanuit de provincie en is in staat om de overgedragen taken uit te (laten) voeren.

Als gevolg van de aanvullingswet bodem gaat een aantal bodemtaken over van de provincie naar de gemeente (29 gemeenten voeren deze taken nu al uit). Dit betreft onder meer onderzoek en regelgeving van bodemsanering. De gemeente dient afspraken te maken met de provincie over de overdracht van deze taken en de bijbehorende middelen en zich voor te bereiden op de uitvoering ervan. Hierin dienen ook de betreffende uitvoeringsorganisaties te worden betrokken.

22. Kunnen toepassen procedures en regels voorkeursrecht en onteigenen

Eis (juridisch)

Per 1-1-2023 kan de gemeente de procedurele wijzigingen van het voorkeursrecht toepassen, zoals beschreven in de aanvullingswet grondeigendom.

Als een gemeente vanaf 1-1-2023 een voorkeursrecht wil vestigen moeten procedurele en juridische wijzigingen zijn doorgevoerd. Dit betreft onder meer de van toepassing zijnde grondslagen, termijnen, etc. Hetzelfde geldt voor onteigeningen. Beide wijzigingen maken deel uit van de Aanvullingswet grondeigendom. Deze nieuwe regels moeten worden toegepast vanaf 1-1-2023; de gemeente moet zich daarop voorbereiden.

23. Kunnen toepassen procedures en regels kostenverhaal

Eis (bedrijfsmatig)

Per 1-1-2023 heeft de gemeente de procedures en (reken)methoden voor kostenverhaal geïmplementeerd, zoals beschreven in de aanvullingswet grondeigendom.

De Omgevingswet (aanvullingswet grondeigendom) betekent aanzienlijke wijzigingen voor kostenverhaal. Dit wordt gekoppeld aan nieuwe instrumenten. Daarnaast veranderen de grondslagen, de kostensoortentabel en de procedurele vereisten en termijnen. Zeer belangrijk is tenslotte dat verandert welke kosten de gemeente kan verhalen. De nieuwe regels moeten worden toegepast vanaf

1-1-2023; de gemeente moet zich daarop voorbereiden. Ook is het verstandig om bij trajecten die nu in voorbereiding zijn te kiezen of de gemeente kostenverhaal wil inzetten onder het oude regime of juist onder het nieuwe.

24. Legesmodel, mandaatregelingen en verordening planschade aangepast **Eis (bedrijfsmatig)**

De gemeente heeft haar legesmodel, de mandaatregelingen en de procedureverordening planschade aangepast op de situatie per 1-1-2023.

Aanpassingen door de stelselwijziging per 1-1-2023 moeten in het legesmodel worden verwerkt. (Dit is een reguliere periodieke activiteit voor het team dat de legesverordening beheert.) Hierbij moet in ieder geval worden gekeken naar de milieubelastende activiteit, het bijbehorend bouwwerk, brandveilig gebruik, de gevolgen van de Wkb en (in een latere fase) de gevolgen van al dan niet dereguleren. Ook de mandaatregelingen dienen te worden aangepast, zoals dit algemeen gebruikelijk is bij de invoering van nieuwe wetgeving. Tenslotte moet worden gezien of en hoe de procedureverordening planschade wordt geactualiseerd (nadeelcompensatie onder de Omgevingswet).

25. Financiële arrangementen met uitvoeringsdiensten herzien **Eis (bedrijfsmatig)**

De gemeente heeft de financiële arrangementen met haar uitvoeringsdiensten herzien.

Het takenpakket van uitvoeringsdiensten verandert in veel gevallen per 1-1-2023. De dienstverleningsovereenkomsten, samenwerkingsafspraken en financiële arrangementen met de uitvoeringsdiensten moeten hierop voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn aangepast. Belangrijke aandachts- en besprekspunten in dit kader zijn o.a.:

- Herintroductie van de milieuleges (misschien gaat de OD die heffen namens de gemeente);
- Wijzigingen omtrent de kleine bouw (gevolgklasse 0: deregulering, gevolgklasse 1 naar de Wkb); Wijzigingen in vermindering van gebruiksvergunningen / meldingen / informatieplicht, ook omtrent brandveiligheid;
- Wijzigingen in het basistakenpakket;
- Wijzigingen op basis van beleidskeuzes van de gemeente (ambities aangaande dienstverlening, deregulering, of juist lokaal maatwerk, bijvoorbeeld vanuit de bruidsschat).

26. Verstrekken informatie over de Omgevingswet **Eis (bedrijfsmatig)**

De gemeente (en uitvoeringsorganisatie) kan burgers en bedrijven voorzien van correcte en begrijpelijke informatie over de Omgevingswet.

Voorafgaand aan de invoering van de wet dienen burgers en bedrijven te worden geïnformeerd over de aanstaande wijzigingen. Gemeenten hebben hierin taken, aanvullend aan een geplande campagne van het Rijk. Daarnaast verstrekken gemeenten (en hun uitvoeringsorganisaties) via uiteenlopende kanalen informatie aan burgers en bedrijven over de procedures verbonden aan de wet, over de eisen die wet- en regelgeving stellen aan initiatieven, etc. Dit gebeurt zowel door middel van algemene voorlichting als in reactie op vragen. Alle communicatie uitingen (website, brochures, formulieren, standaardbrieven etc.) dienen per 1-1-2023 te zijn aangepast.

27. Veranderopgave na 2022 bepaald

Advies

Gemeentebestuur, management en 'uitvoering' hebben een beeld van de verdere veranderopgave die voortvloeit uit de bedoeling van de wet en hebben op basis daarvan een aanpak gedefinieerd om de organisatie verder te laten groeien in de wijze waarop de Omgevingswet wordt uitgevoerd.

Voor het bereiken van onderliggende doelstellingen van de Omgevingswet is meer nodig dan invulling geven aan de minimumeisen. De gewenste ontwikkeling vraagt niet alleen het 'technisch' aanpassen van regels, processen en werkwijzen, maar (vooral) om een verdergaande ontwikkeling van o.a. cultuur, vaardigheden, gedrag, gedeelde waarden. Het is van belang dat gemeenten de verdere organisatieontwikkeling vormgeeft en/of faciliteert. Deze ontwikkeling vraagt duurzaam aandacht tot 2029 (en wellicht daarna).

28. Aanvullende acties uit aanvullingssporen

Eis (juridisch en bedrijfsmatig)

Gemeenten kunnen op de inwerkingtredingsdatum werken met de Omgevingswet. Onderdeel van deze nieuwe wet zijn vier aanvullingssporen. Het aanvullingsspoor Bodem, Natuur, Grondeigendom en Geluid.

De aanvullingssporen hebben invloed op (nagenoeg) alle kerninstrumenten en de interbestuurlijke samenwerking. Hierdoor zijn ze van toepassing op alle minimeisen van elk betrokken bevoegd gezag. De vier aanvullingssporen vragen ook voor datum inwerkingtreding om actie van het Bevoegd Gezag.